

ACTIVITEITENVERSLAG 2013

BEGELEIDING VOOR JONGE
VLUCHTELINGEN

Asbl **MENTOR-ESCALE** vzw
Opperstraat 19 - 1050 Brussel
Tel.: 02/505.32.32 – Fax: 02/505.32.39
info@mentorescale.be
www.mentorescale.be

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	p. 1
WIE ZIJN WIJ?	p. 2
1. OPDRACHTEN	p. 2
2. DOELPUBLIEK	p. 3
3. FINANCIERING	p. 3
DE JONGEREN VAN MENTOR-ESCALE	p. 5
1. ALGEMENE SITUATIE	p. 5
2. GETUIGENISSEN	p. 6
3. PROFIEL VAN DE JONGEREN BEGELEID IN MENTOR-ESCALE IN 2013	p. 9
HET WERK VAN MENTOR-ESCALE	p. 19
INDIVIDUELE BEGELEIDING	p. 19
1. DOELSTELLINGEN	p. 19
2. BASISPRINCIPES	p. 19
3. SOCIALE BEGELEIDING	p. 22
4. PSYCHOLOGISCHE BEGELEIDING	p. 28
5. BEGELEIDING BIJ SCHOLING/OPLEIDING	p. 29
6. HULP AAN MINDERJARIGEN DANKZIJ TRANSITWONINGEN	p. 34
7. OUDERSCHAPSHULP VOOR JONGE OUDERS	p. 37
GROEPSACTIVITEITEN	p. 41
1. DOELSTELLINGEN	p. 41
2. EVOLUTIE	p. 42
3. OVERZICHT VAN ACTIVITEITEN	p. 45
4. SAMENWERKINGSVERBANDEN	p. 48
5. BURGERSCHAPSWEEK	p. 51

PARI MENA: DE AFDELING VAN MENTOR-ESCALE IN NAMEN	p. 53
HET TEAM	p. 54
VORMINGSPROCES	p. 55
SAMENWERKING EN LOBBYWERK	p. 56
VOOR MIJ IS MENTOR / PARI MENA ...	p. 57

INLEIDING

Mensen die in België geboren en getogen zijn, weten als ouders dat hun kinderen, of die nu nog thuis wonen of al op hun eigen benen staan, op hen kunnen rekenen voor eten op hun bord, genegenheid, raad en daad. De jongeren geholpen door Mentor-Escale kunnen niet van zoveel geluk spreken. Wel hebben zij, in tegenstelling tot de meeste van hun achtergebleven vrienden en generatiegenoten, hun onmogelijke levensomstandigheden weten te ontvluchten. Ze hebben asiel aangevraagd in België en na een diepgaand onderzoek van de Belgische overheid de toelating gekregen om in het land te verblijven als vluchteling of persoon met subsidiaire beschermingsstatus. Maar ze zijn weggerukt van hun familie en hun schoolkameraden. Na hun verblijf in een collectief opvangcentrum gaan ze zelfstandig wonen. Het is op dat scharniermoment dat Mentor-Escale ingrijpt en de jongeren begeleidt om ze zelfstandig te leren zijn.

Dankzij een multidisciplinair team van maatschappelijk assistenten, opvoeders, psycholoog en vrijwilligers helpt Mentor-Escale elk jaar, in Brussel en in Namen, ruim 100 jongeren in hun dagelijks leven: een onderkomen, een opleiding en een school vinden, leren omgaan met geld, leren koken, een netwerk van vrienden opbouwen ...

Het belang van dit preventiewerk wordt erkend door de verschillende overheidsniveaus (Europees, federaal, de gewesten, de gemeenschappen en de gemeenten), die ons elk jaar financieren. Maar bij de meeste bronnen moeten we elk jaar weer de financiering aanvragen door te antwoorden op een 'oproep tot het indienen van projecten', en we zijn dus nooit langer dan één jaar zeker dat we onze werking kunnen voortzetten. De immigratie van vluchtelingen blijft echter een permanent gegeven in Europese landen als het onze, zelfs na strenge selectie, want geweld en vervolging zijn helaas nog lang niet de wereld uit. Wat niet-begeleide minderjarigen betreft, is een preventief beleid van psychosociale begeleiding oneindig veel goedkoper voor de maatschappij dan na de feiten jongeren te moeten behandelen die bij gebrek aan adequate ondersteuning ontspoord zijn. Wij pleiten dan ook voor officiële erkenning van onze organisatie en voor financiering gespreid over meerdere jaren.

François Casier
Voorzitter van de raad van bestuur van Mentor-Escale

WIE ZIJN WIJ?

1. OPDRACHTEN

Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen begeleiden in hun traject naar zelfstandigheid en welzijn.

In dit kader richten we ons op de volgende doelstellingen:

- de culturele achtergrond van de jongeren waarderen;
- het sociaal netwerk verstevigen;
- hun ontplooiing bevorderen;
- de jongeren begeleiden bij het ontwikkelen van een levenstraject;
- een kritische, actieve en bewuste houding als burger ontwikkelen.

De begeleiding bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een aangepaste **individuele begeleiding**;
- **Groepsbegeleiding**.

2. DOELPUBLIEK

Om in aanmerking te komen **voor de individuele begeleiding** moet de jongere:

- Vluchteling zijn ;
- Jonger dan 18 jaar zijn wanneer hij/zij bij ons aankomt;
- In België verblijven zonder ouders of iemand die wettelijk aansprakelijk is, met uiteraard uitzondering van de voogd die verplicht moet worden aangesteld sinds de programmawet van 24 december 2002 betreffende de “Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen” (KB van 22 december 2003 – BS van 29.01.2004) in werking is getreden;
- In staat zijn om, middels aangepaste begeleiding, zelfstandig te wonen;
- Recht hebben op sociale steun;
- Instemmen met ons begeleidingssysteem.

Om te kunnen deelnemen aan de **groepsactiviteiten**, moest de jongere in 2012:

- Jonger dan 26 jaar zijn;
- NBMV zijn of geweest zijn, of bevriend zijn met iemand bij Mentor-Escale;
- Een inschrijvingsformulier invullen;
- Instemmen met ons begeleidingssysteem (het reglement tekenen en aanvaarden).

3. FINANCIERING

In 2013 waren onze bronnen van overheidssteun de volgende:

- Het Ministerie van Sociale Integratie via een jaarovereenkomst met Fedasil: Deze subsidie heeft een deel van het salaris van de teamleden en van de werkingskosten gedekt.
- Het Europees Vluchtelingenfonds: dit fonds heeft de uitvoering van een grootschalig project rond groepsbegeleiding mogelijk gemaakt.
- Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: drie nieuwe werkrachten werden ingezet via gesubsidieerde contracten.

- Het Waals Gewest: via de '*Initiatives Locales de Développement Social*' (ILDS) hebben we met de steun van Wallonië de huur van lokalen in Namen deels kunnen financieren.
- Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen: we kregen een specifieke subsidie van het FIM (Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid) om de functie van opvoedster deels te financieren.
- De Franse Gemeenschap: sinds november 2010 worden we gesteund door de Franse Gemeenschap om een pilotproject te ontwikkelen voor begeleid zelfstandig gemeenschapswonen.
- Federale en bicommunautaire sociale fondsen van de non-profitsector: met een van deze fondsen (FEBI) hebben we de maandelijkse supervisie van het team kunnen financieren. Met een tweede fonds (Maribel Social) hebben we een gespecialiseerd opvoeder deels kunnen financieren.

De rest van ons werk werd met privémiddelen gefinancierd:

We organiseren elk jaar een voorstelling die ons inkomsten oplevert, waarmee we de personeelskosten alsook een deel van de noodzakelijke werkingskosten kunnen dekken.

Naast financiële bijdragen hebben we ook concrete materiële hulp gekregen:

Computermateriaal:

- Koning Boudewijnstichting: in het kader van het programma 'Close the Gap – PC Solidarity' hebben we 8 tweedehandscomputers gekregen ter vervanging van de computers waar de jongeren over kunnen beschikken.
- KBC: we hebben 8 tweedehandscomputers gekregen om een deel van ons informaticapark te vernieuwen.

We hebben ook van de volgende drie organisaties niet-bederfelijke levensmiddelen ontvangen, die jongeren zonder inkomen gratis kunnen komen afhalen bij Mentor-Escale:

- De Voedselbank Brussel-Brabant (maandelijks, het hele jaar door)
- Arc-en-Ciel (jaarlijks)
- Les Samaritains (jaarlijks)

We hebben tevens tweedehandsspeelgoed gekregen, geschonken door particulieren, waarmee we de ontvangstruimte aangenamer konden maken voor kinderen.

DE JONGEREN VAN MENTOR-ESCALE

1. ALGEMENE SITUATIE

Net als de volwassenen vluchten jonge vluchtelingen voor de oorlog en de gewapende conflicten, voor vervolging, armoede en schaarste. Sommigen onder hen worden het slachtoffer van mensenhandel, economische uitbuiting of seksueel misbruik.

Een deel van de niet-begeleide minderjarigen komt tot aan de grens in het gezelschap van een goede of verre kennis van de familie; anderen maken gebruik van de diensten van een “smokkelaar” die moeten worden betaald, waardoor de familie van de jongere erg in de schulden raakt. Die schulden zullen zwaar op hem blijven wegen tijdens het verdere verloop van zijn levenstraject in België, zowel op materieel als op mentaal vlak. Maar soms blijkt dat er ook jongeren zijn die alleen hebben gereisd. In dat geval gaat het meestal om jongeren die tussen 17 en 18 jaar oud zijn.

Wanneer deze jongeren aankomen in een West-Europees land zoals België, zijn ze dus alleen, zonder enige familiale ondersteuning. Ze lijden onder de scheiding, het misbruik en de trauma's die ze hebben meegemaakt.

Vanaf het ogenblik dat ze op het grondgebied of in het land aankomen, botsen ze vaak op de taalbarrières en hebben ze de middelen niet om in hun levensonderhoud te voorzien. Meestal hebben ze geen bezittingen en zijn ze dan ook uiterst kwetsbaar en vatbaar voor uitbuiting. Ze hebben het zwaar te verduren zowel op sociaal als psychologisch vlak en hebben nood aan een aangepaste begeleiding, op maat van hun behoeftes en specifieke situatie.

2. GETUIGENISSEN

Ze is 19 jaar, komt uit Guinee-Conakry en wordt sinds 2,5 jaar begeleid door Mentor-Escale

Ik ben een Guineese vluchteling in België.

In mijn land hebben meisjes vaak een zwaar leven. Sommige worden al heel jong uitgehuwelijkt en moeten kinderen krijgen, andere moeten hun lichaam verkopen om hun familie te voeden. Als een man een vrouw geweld aandoet, zelfs als hij haar verkracht, dan komt er geen politie of rechtspraak bij kijken zoals hier in Europa. De ouders van de geweldenaar en het slachtoffer komen samen en treffen een regeling. Ook worden meisjes in mijn land vaak op heel jonge leeftijd besneden door andere vrouwen.

Toen ik nog klein was, werd ik in het geniep meegenomen door mijn tante om besneden te worden. Nog vele andere meisjes werden die dag net als ik ontvoerd. Ik werd geblinddoekt. Met zijn vieren hielden ze mijn armen en benen vast, en iemand ging op mijn buik zitten en hield een hand op mijn mond. Een paar jaar later zeiden er vrouwen dat niet alles weggesneden was, en werd ik een tweede keer besneden en ook geïnfibuleerd (deels dichtgenaaid). Vrouwen deden dat, met een mes. Ik dacht dat ik ging sterven ...

Besnijden is geen goede zaak. Er zijn wel wetten, maar die worden niet nageleefd in het dorp, want elk jaar weerklinken in de vakantie weer de tamtams om te vieren dat de jonge meisjes besneden zijn. De mensen in het dorp vinden dat positief. Mannen verkiezen besneden vrouwen. Zelfs jonge meisjes willen niet spelen met andere meisjes die niet besneden zijn. Ze zeggen tegen hen dat ze maar moeten gaan spelen met de jongens, omdat ze toch geen echte meisjes zijn.

Mijn aankomst in België, dat was alsof ik uit de hel was ontsnapt en in het paradijs was terechtgekomen. Hier kon ik verzorging krijgen. Ik heb nu veel minder pijn dan vroeger, al zal ik nooit meer als andere vrouwen zijn.

Toen de Belgische staat mij het vluchtelingenstatuut toekende, moest ik weg uit het opvangcentrum waar ik verbleef, en toen verwees men mij naar Mentor-Escale.

Ik kon niet lezen of schrijven, want in mijn thuisland ben ik nooit naar school geweest. Mentor-Escale heeft mij toen voorgesteld om één jaar in een transitwoning te verblijven en me ondertussen voor te bereiden om alleen te gaan wonen. Dat voorstel heb ik aanvaard, en ik heb dus in een gemeenschapshuis gewoond met drie andere meisjes. Er kwam geregeld een opvoedster op bezoek om ons zelfredzaamheid bij te brengen. Ik ging ook elke week naar Mentor-Escale om mijn maatschappelijk assistente te spreken, die mij begeleidde bij het regelen van al mijn administratie. Mentor heeft me ook geleerd om mijn geld te beheren en mijn facturen te betalen.

Toen ik zwanger raakte, kon ik op veel steun van Mentor-Escale rekenen. Mijn zwangerschap ging gepaard met veel complicaties en enorm veel pijn, maar ik werd begeleid door een opvoedster die zich ontfermde over jonge moeders, en zij zocht voor mij een gespecialiseerde arts. Met haar heb ik deelgenomen aan allerlei activiteiten voor jonge moeders, zoals consultaties bij ONE (de Franstalige tegenhanger van Kind en Gezin) en workshops rond sprookjes en muziek. Dankzij haar heb ik ook een crèche gevonden voor mijn dochtertje.

Vandaag is ze 14 maanden oud. Ze leert hier ook heel veel bij, zeker in vergelijking met Guinee, waar kinderen niet belangrijk zijn en geslagen worden. Hier wordt er veel tegen kinderen gesproken, en ze krijgen respect.

Ik mis mijn familie wel, maar ik wil voorlopig niet terug naar Guinee, want ik ben erg bang dat ze mijn dochter daar kwaad gaan doen.

Ik volg nu vijf dagen per week les om te leren lezen en schrijven, en ik woon in een appartement met mijn vriend, die werkt.

Het is mijn droom om aan de slag te gaan als verpleeghulp en met senioren te werken. Daarom wil ik leren lezen en schrijven.

Hij is 17 jaar, komt uit Afghanistan en wordt sinds anderhalf jaar begeleid door Mentor-Escale

In 2011 ben ik in België aangekomen met mijn jongere broer. Hij was toen 13 en ik 15.

We kwamen uit Afghanistan. We moesten ons thuisland en onze familie verlaten omdat het leven daar veel te gevaarlijk was geworden voor ons.

Mijn vader, mijn oom en mijn grote broer hadden een bouwonderneming. Ze hadden samengewerkt met Amerikaanse soldaten om scholen, straten en bruggen te bouwen. De Taliban keurde die samenwerking af en zette ons met dreigementen onder druk om ermee te stoppen.

Mijn familie is toch blijven samenwerken met de Amerikanen, tot de Taliban midden in de nacht bij ons binnenviel, zwaar bewapend. Ik wist me te verstoppen en tegen de ochtend, toen alles weer kalm was, kwam ik weer tevoorschijn. Iedereen was gevlucht, alleen mijn oom en mijn broer lagen languit op de grond. Mijn oom was gedood en mijn broer was zwaar verwond door de kogels. Samen met een buurman heb ik ze naar de Amerikaanse militaire basis gebracht. Daar herkenden ze ons, en ze namen ons in bescherming. Een andere oom van mij hielp ons daarna het land te ontvluchten en naar België te komen. We hebben onze ouders sinds die dag niet meer gezien, maar we weten dat ze nog in leven zijn, want ongeveer een half jaar geleden zijn we ze op het spoor gekomen.

In 2011 hebben we een asielaanvraag ingediend, en 10 maanden later werden we erkend als vluchtelingen. Na die erkenning moesten we weg uit het Klein Kasteeltje. Het was voor mijn broer en mij heel belangrijk om samen te blijven, maar ik was pas 16 en mijn broer 14, dus was het heel moeilijk om een plaats te vinden waar we samen konden wonen.

Mentor-Escale besloot ons te helpen en stond toe dat we in een transitwoning gingen wonen. Mevrouw Pernelle, en later Meneer Yves, kwam elke week kijken of alles goed ging met ons. Zij kookten samen met ons, hielpen ons met dagelijkse taken en vergezelden ons soms naar afspraken. Mevrouw Etetu en Mevrouw Sarah hebben ons ook veel geholpen. Als we met vragen of problemen zaten, konden we altijd bij hen terecht.

Het was leuk voor mij om iemand te hebben met wie ik Nederlands kon spreken, want sinds onze komst naar België hebben we Nederlands leren spreken, en we spreken nog maar heel weinig Frans.

Na een jaar moesten we de transitwoning verlaten. Mentor-Escale hielp ons toen een ander onderkomen te vinden, waar mijn broer en ik elk een studentenkamer hebben in hetzelfde gebouw. We wonen nu in Elsene, in een heel rustige buurt.

Soms gaan we op woensdag koken bij Mentor-Escale, en dan tonen we hoe je Afghaanse gerechten klaarmaakt. Soms eten we daar ook Belgische of Afrikaanse gerechten. Er zijn vaak activiteiten en feestjes bij Mentor-Escale, en dan zijn onze vrienden ook welkom. Er zijn veel Afghanen bij Mentor-Escale.

Wij wonen graag in Brussel, maar soms is het moeilijk voor ons omdat bijna iedereen Frans spreekt. Het was ook niet makkelijk om een Nederlandstalige school te vinden die de lessen aanbood die wij wilden volgen.

Nu gaan we allebei naar Don Bosco in Woluwe. Mijn broer volgt er een opleiding tot verpleeghulp en ikzelf zou graag magazijnier worden. Hij is heel tevreden, want hij heeft een baan gevonden waar hij zijn stage kan doen. Ik hoop dat ik ook binnenkort kan gaan werken.

Het is voor ons heel belangrijk om te studeren en te werken, om een mooie toekomst op te bouwen hier in België!

3. PROFIEL VAN DE JONGEREN BEGELEID IN MENTOR-ESCALE IN 2013

3.1. Inleiding

Individuele begeleiding

In totaal hebben **175 jongeren** individuele begeleiding gekregen in 2013 (tegenover 147 in 2012), waaronder **26 jonge moeders** en **28 baby's**. Van de 175 jongeren werden er **32** begeleid in **Namen** en **143** in **Brussel**.

In 2013 hebben we **120** nieuwe aanvragen voor begeleiding geregistreerd.

Van die aanvragen:

- werden er **69** aanvaard (**38** in **Brussel** en **31** in **Namen**),
- hebben er **36** niet geleid tot opvang omdat de jongere een verblijfplaats vond buiten Brussel of Namen, omdat de jongere geen vragende partij was of omdat de jongere nog niet klaar was om zelfstandig te wonen,
- waren er in Brussel nog **7** aanvragen in behandeling op 31/12/2013, en
- waren er in Namen nog **8** aanvragen in behandeling op 31/12/2013.

Groepsactiviteiten

In 2013 hebben er **347** jongeren die niet (meer) individueel werden begeleid deelgenomen aan de groepsactiviteiten georganiseerd in onze Brusselse afdeling. **126** onder hen waren nieuw ingeschrevenen.

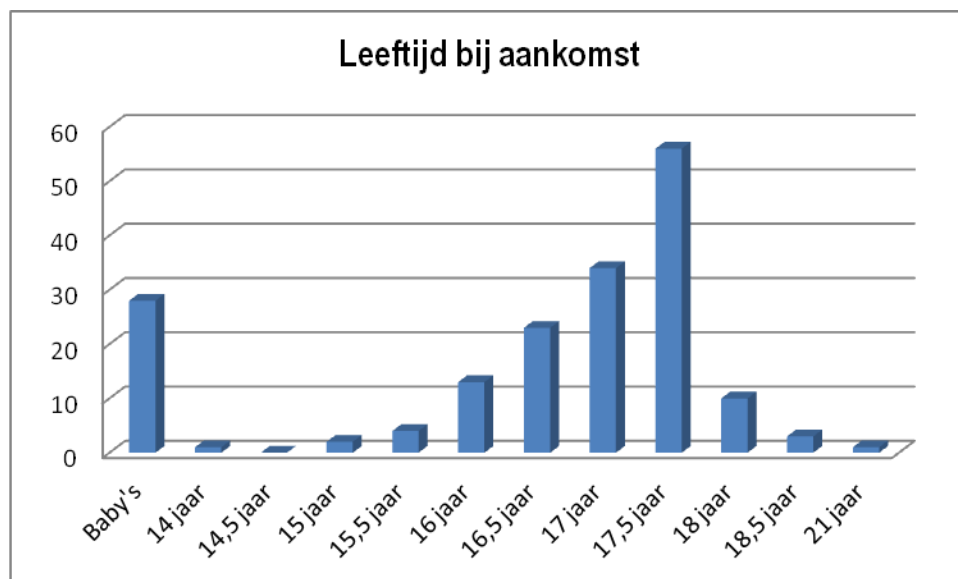
In 2013 heeft onze werking een rechtstreekse invloed gehad op 422 jongeren, waaronder 45 kinderen jonger dan 8 jaar.

3.2. Tabellen en statistieken

Om het specifieke profiel te bepalen van de jongeren ingeschreven voor de groepsactiviteiten die niet (meer) individueel worden begeleid, hebben we ervoor gekozen om in de statistieken voor “groepsactiviteiten” de jongeren op te nemen die **uitsluitend** ingeschreven waren voor die activiteiten (en dus niet de individueel begeleide jongeren die ook deelnamen aan groepsactiviteiten).

Leeftijd bij aankomst

Individuele begeleiding

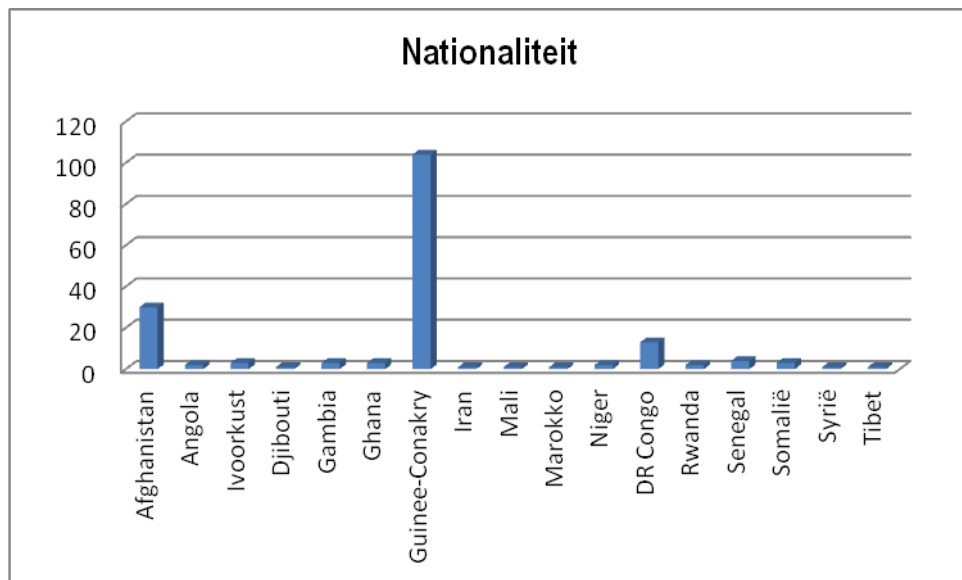
- Alle begeleide jongeren in 2013 bij elkaar beschouwd, was **32%** van de jongeren **17,5 jaar oud** bij aankomst in Mentor-Escale (tegenover 37% in 2012).
- De gemiddelde leeftijd bij aankomst van de jongeren begeleid in 2013 bedroeg **17 jaar** (de baby's buiten beschouwing gelaten), wat in lijn is met de cijfers voor 2012.
- Voor de jongeren die bij aanvang van hun begeleiding al meerderjarig waren, was de aanvraag tot begeleiding wel ingediend toen ze nog minderjarig waren.
- De jongere van **14 jaar** is naar Mentor-Escale gekomen samen met zijn broer van **16 jaar**. Zij werden ondergebracht in een van onze transitwoningen.

Groepsactiviteiten

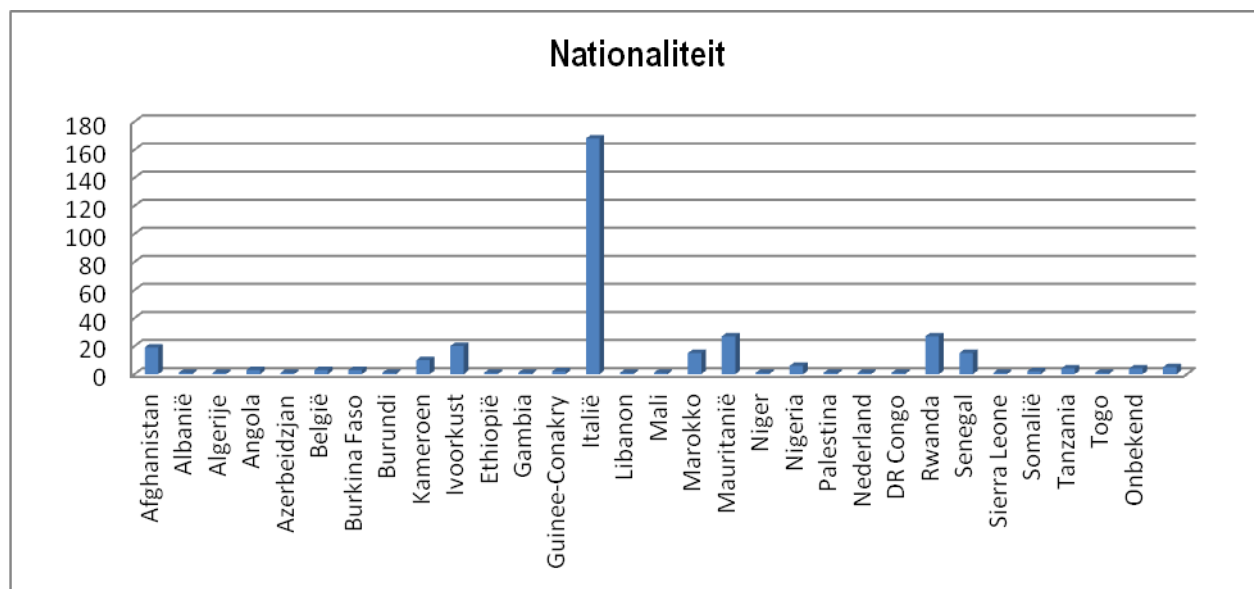
- **13%** van de jongeren die deelnamen aan de groepsactiviteiten terwijl ze niet (meer) individueel werden begeleid, waren **19,5 jaar** oud bij hun inschrijving.
- De gemiddelde leeftijd bij de inschrijving voor de groepsactiviteiten is **20 jaar** (zonder rekening te houden met de kinderen, de "anciens" of de jongeren van wie de leeftijd niet werd meegedeeld).
- **37 kinderen** van minder dan 15 jaar hebben deelgenomen aan de activiteiten.
- **29 "anciens"**, geboren tussen 1977 en 1985, hebben regelmatig deelgenomen aan een groepsactiviteit.

Nationaliteit

Individuele begeleiding

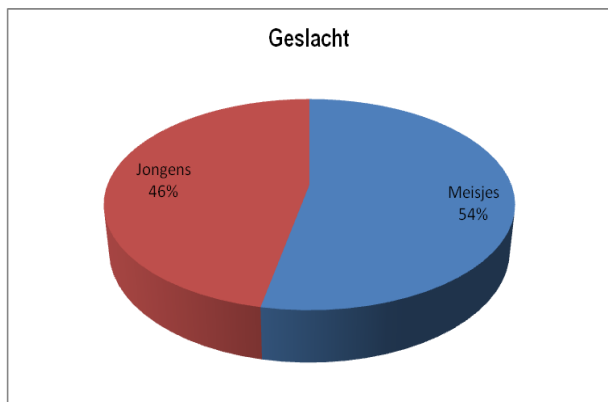

- De begeleide jongeren in 2013 zijn afkomstig uit **18 verschillende landen** (tegenover 16 in 2012).
- De sterkst vertegenwoordigde landen zijn **Guinee-Conakry** (60% in 2013 tegenover 53,5% in 2012), **Afghanistan** (18% in 2013 tegenover 10,2% in 2012) en de **Democratische Republiek Congo** (8% in 2013 tegenover 7,48% in 2012).

Groepsactiviteiten

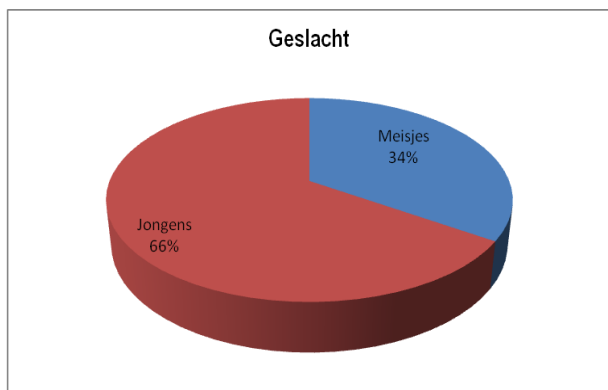
- De jongeren die in 2013 hebben deelgenomen aan de groepsactiviteiten zijn afkomstig uit **30** verschillende landen.
- De sterkst vertegenwoordigde landen zijn **Guinee-Conakry**, **Marokko** en de **Democratische Republiek Congo**.
- De jongeren met Belgische of Italiaanse nationaliteit zijn ofwel jongeren die regelmatig hebben deelgenomen aan de groepsactiviteiten in het kader van een partnerschap met andere jeugdverenigingen, ofwel genaturaliseerde jongeren.

Geslacht

Individuele begeleiding

- In 2013 hebben we **94** meisjes en **80** jongens begeleid.
- De meisjes vertegenwoordigen **54%** van de jongeren begeleid in 2013, oftewel op 4% na hetzelfde percentage als in 2011. We blijven uitgaan van de veronderstelling dat de maatschappelijk werkers in de diverse centra die de jongeren naar ons doorverwijzen relatief iets meer bekommerd zijn om zelfstandig levende meisjes dan om zelfstandig levende jongens. Dit percentage is namelijk niet representatief voor de verdeling tussen mannen en vrouwen binnen de opvangcentra.

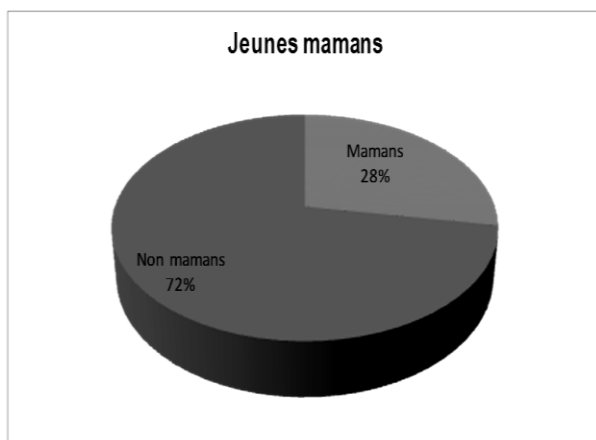

Groepsactiviteiten

- In 2013 hebben **119 meisjes** en **228 jongens** die niet individueel werden begeleid deelgenomen aan de groepsactiviteiten.
-

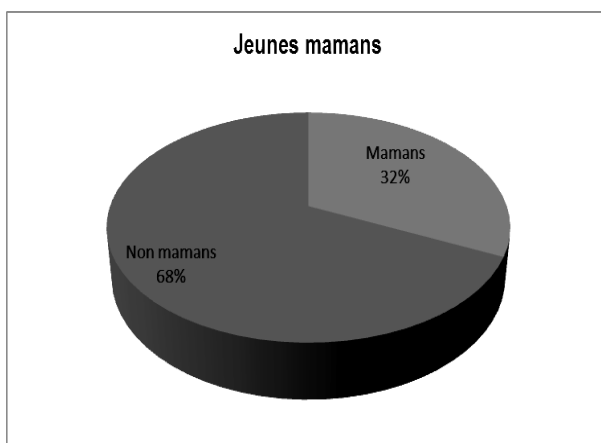
Jonge moeders

Individuele begeleiding

- Van alle meisjes die we begeleid hebben in 2013 zijn er **26** jonge moeders (3 in Namen en 23 in Brussel), oftewel **28%** van de begeleide meisjes (tegenover 27% in 2012).

Groepsactiviteiten

- Van alle meisjes ingeschreven voor de groepsactiviteiten zijn er 38 jonge moeders, wat neerkomt op 32% van de ingeschreven meisjes.

Herkomst

Individuele begeleiding

Opvangstructuur	Begeleidingen in 2013
Fedasil-opvangcentra	171
Andere (opvangtehuizen voor alleenstaande moeders, opvanggezinnen, Synergie 14 ...)	4
Totaal	175

Opvangstructuur	Begeleidingen in 2013
Croix Rouge Banneux	1
Croix Rouge Oignies	3
Croix Rouge Hotton	2
Croix Rouge Uccle	3
Rode Kruis Lint (Antwerpen)	1
Rode Kruis Eeklo	1
Fedasil SPW	1
Fedasil Bovigny	4
Fedasil Charleroi	2
Fedasil Florennes	33
Fedasil Geldenaken	7
Fedasil Morlanwelz	13

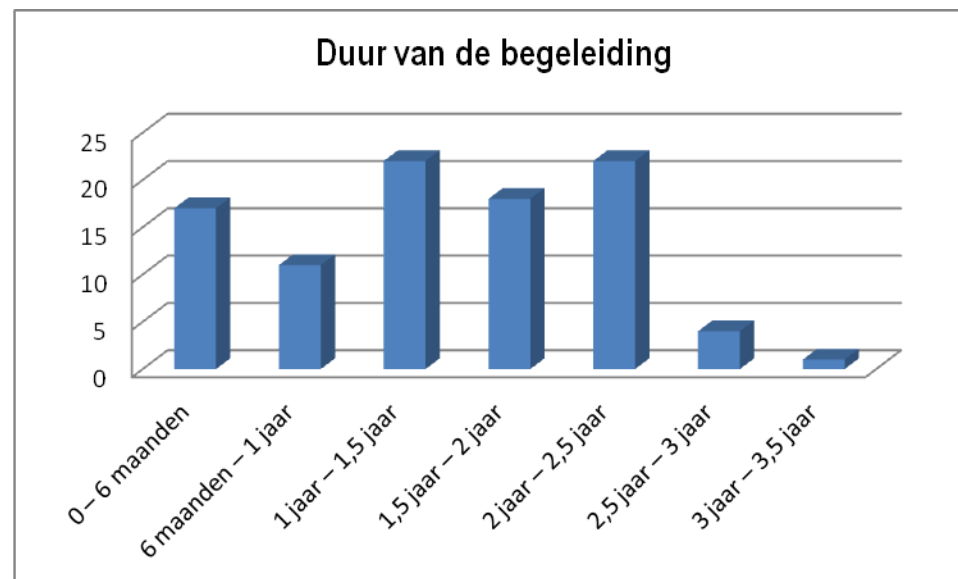
Fedasil Pondrôme	3
Fedasil Rixensart	38
Fedasil Sint-Truiden	2
Fedasil Stoumont	2
Fedasil Virton	2
Fedasil CADE	25
ILA Maillen	7
ILA Braine-le-Château	8
ILA Walcourt	2
ILA Watermael-Bosvoorde	2
ILA Waterloo	1
Les Sept Lieues (Mons)	1
El Paso	6
Centre de la Mutualité Socialiste (Barvaux)	1
Total	171

- In 2013 hebben we **171** jongeren begeleid die kwamen uit een opvangstructuur die onder de **Fedasil**-conventie valt.
- De jongeren uit een opvangstructuur die onder de Fedasil-conventie valt, vertegenwoordigen **100%** van de **nieuwe begeleidingen** opgestart in 2013.
- Deze jongeren komen uit **26 verschillende opvangstructuren** (tegenover 18 in 2012) die deel uitmaken van de opvangstructuren opgenomen in de Fedasil-conventie (federale opvangcentra, opvangcentra van het Belgische Rode Kruis, LOI).
- De meest vertegenwoordigde centra zijn: **Rixensart: 21,7%, Florennes: 18,9%, Klein Kasteeltje (CADE): 14,3 %.**

Duur van de begeleiding

Individuele begeleiding

Periode van begeleiding	Afgeronde begeleidingen
0 – 6 maanden	17
6 maanden – 1 jaar	11
1 jaar – 1,5 jaar	22
1,5 jaar – 2 jaar	18
2 jaar – 2,5 jaar	22
2,5 jaar – 3 jaar	4
3 jaar – 3,5 jaar	1
Totaal	95

- **66%** van de jongeren werd gedurende 1 à 2,5 jaar begeleid.
- **18%** werd minder dan 6 maanden lang begeleid: dit hoge percentage is hoofdzakelijk toe te schrijven aan het feit dat sommige jongeren begonnen zijn aan een begeleiding bij Mentor-Escale, maar later een onderkomen hebben gevonden buiten Brussel of Namen (want dan sluiten wij de begeleiding af).

HET WERK VAN MENTOR-ESCALE

INDIVIDUELE BEGELEIDING

1. DOELSTELLING

De individuele begeleiding heeft als doel de jongere te begeleiden in zijn traject naar zelfstandigheid en welzijn door hem een actief te betrekken bij de ondernomen stappen opdat hij/zij geleidelijk aan een toekomstproject kan opbouwen en als volwaardige burger van de maatschappij deel kan uitmaken.

2. BASISPRINCIPES

2.1. Luisteren naar de jongere

Luisteren naar de jongere, in alle betekenissen van het woord, is één van de principes waarop de aanpak van Mentor-Escale is gebaseerd. Het is een principe dat geen enkel vooroordeel duldt over niet-begeleide minderjarigen die in België wonen. Integendeel, de filosofie van Mentor-Escale bestaat er juist in te luisteren naar de jongere zonder vooroordelen en te proberen begrijpen in welke situatie hij zit en welke doelstellingen hij voor ogen heeft.

Soms is de jongere niet in staat om zijn behoeftes of doelstellingen te verwoorden. Ons werk bestaat erin hem te helpen, niet door hem te tonen welke weg hij moet volgen, maar wel door hem de keuzemogelijkheden te bieden, hem te informeren en een aantal vragen te stellen die hem helpen aanzetten tot nadenken.

Naast het bespreken van de werk- of opleidingsmogelijkheden, is het vooral van belang te achterhalen wat de jongere doormaakt en wat er in zijn hoofd omgaat. Het is dan ook de bedoeling te vertrekken van die zorgen en er samen met de jongere aan te werken enkel en alleen in functie van zijn eigen interesse.

Het vertrouwelijkheidsprincipe, als logisch gevolg van het luistervaardigheidsprincipe, is eveneens van belang voor onze manier van werken. Zo zal de jongere niet alleen goed worden ontvangen en gehoord maar kan hij er ook op rekenen dat zijn verhaal of zijn problemen niet aan andere jongeren noch aan externe personen worden doorverteld zonder zijn toestemming.

2.2. Omkadering van de jongere

De niet-begeleide minderjarige verblijft per definitie zonder ouder in België. Naast de aangeboden opvang en het luisterend oor, zijnde een basisprincipe, zijn we, professioneel gezien, als volwassenen, ook een rolmodel voor hen. In dat opzicht denken we vooral aan de opvoeding van de jongere in de ruime zin van het woord. We zorgen er, met andere woorden, voor dat niet alleen zijn basisbehoeften gewaarborgd zijn maar dat hij ook zijn plichten kent, de gevolgen van zijn keuzes weet te dragen en zijn grenzen leert te stellen.

Hoewel het vlotter zou verlopen mocht alles in de plaats van de jongere zelf worden gedaan, trachten we hem voortdurend te betrekken bij de te ondernemen stappen om zo zijn leertraject naar zelfstandigheid vooruit te helpen, wat uiteindelijk ons hoofddoel is. We willen onze begeleiding niet op één enkel punt richten maar wel binnen een ruimere educatieve aanpak plaatsen.

Het is belangrijk dat de jongeren (opnieuw) zelf hun leven in handen hebben, dat ze niet eeuwig op hulp aangewezen blijven. De maatschappelijk werker zal gedurende het verloop van de begeleiding erop toezien dat de jongere de nodige vaardigheden ontwikkelt die zijn verdere ontplooiing en leertraject naar zelfstandigheid zullen bevorderen.

2.3. De vertrouwde omgeving van de jongere in aanmerking nemen

Het individuele werk met de jongere gebeurt niet op een geïsoleerde manier. Étant donné que l'adolescent est encore réellement ou symboliquement fort tourné vers ses

Aangezien de adolescent fysisch of mentaal nog sterk verbonden is met zijn ouders, broers en zussen (in welke situatie die zich momenteel ook moge bevinden: ze leven in hun land, zijn omgekomen of vermist, hebben al dan niet contact met het gevluchte kind), zal Mentor-Escale, als de mogelijkheid zich voordoet, samen met jongeren over zijn familiebanden praten en hem eventueel helpen om de verbroken banden te herstellen.

De kennis omtrent de plaats die de jongere in zijn eigen omgeving inneemt kan bovendien helpen om beter te begrijpen hoe de jongere zich in het gastland opstelt. Dit is een uiterst gevoelig punt waaraan samen met de jongere moet worden gewerkt. Bepaalde vragen die we moeten stellen om hun familiale achtergrond beter te begrijpen, kunnen de jongeren doen denken aan de gesprekken die ze hebben moeten ondergaan in het kader van de verblijfsprocedure en die tot een mogelijke terugkeer naar hun land hadden kunnen leiden. Het gaat dus vaak om pijnlijke momenten in hun leven als vluchteling die velen onder hen proberen te verdringen.

2.4. Collegialiteit

Elke jongere wordt begeleid door het hele team van Mentor-Escale. Hoewel voor de jongere de maatschappelijk werker zijn aanspreekfiguur is, heeft elk lid van het team niet noodzakelijk de juiste antwoorden of middelen klaar liggen om de jongere te helpen. Het werk in teamverband betekent dat niemand zich te sterk mag binden aan een jongere. Dit is ook een belangrijk principe voor onze werking. De maatschappelijk werker werkt samen met de andere collega's van het team om de jongere te helpen.

De jongere kan rekenen op een coherent team, samengesteld uit diverse persoonlijkheden, dat hem vanuit verschillende invalshoeken kan helpen nadenken. Door in contact te komen met andere mensen dan zijn maatschappelijk werker, kan de jongere zijn contactennetwerk vergroten. Anderzijds krijgt het team daardoor een beter zicht op de situatie van de jongere. We zijn van mening dat, op die manier, de aanbevolen oplossingen beter aan zijn behoeften zullen beantwoorden en ieder geval veelzijdiger zijn dan de oplossingen die door één en dezelfde persoon worden aangereikt.

2.5. Sociaal netwerk en methodische aanpak

Het globaliteitsprincipe staat in direct verband onze methodische aanpak. Het is namelijk een multidimensionele aanpak die in een globale context past en zich richt op de jongere zelf maar ook, en vooral, op zijn uiteenlopende behoeften. Naast het globale, gedifferentieerde en gediversifieerde karakter ervan, vormt onze aanpak ook een integrale benadering in die zin dat de handelingen van de verschillende betrokken personen die de jongere omringen binnen en/of buiten Mentor-Escale, op elkaar worden afgestemd.

Het is belangrijk om een ondersteunend sociaal netwerk voor de jongere te creëren en het is nodig om een groot samenwerkingsverband uit te bouwen met alle gespecialiseerde personen of instanties die te maken hebben met jeugdzorg (voogd, OCMAATSCHAPPELIJK WERKER, SAJ, artsen, psychologen, advocaten, leraren, vrienden, in sommige gevallen ouders of familieleden, enz.).

Naar gelang zijn volwassenheid en hoewel hij zijn leven zelf in handen heeft, moet men de jongere de nodige impulsen geven, informatie verschaffen, mogelijkheden aanbieden en hem helpen om andere mensen te ontmoeten. Het gaat erom de jongere zo veel mogelijk te stimuleren om zijn sociaal netwerk uit te breiden. Zo komt hij niet alleen in contact met vrienden maar ook met personen die hem op andere gebieden kunnen helpen. De jongere moet worden geholpen bij het organiseren en gebruiken van dat netwerk. Hij moet de vaardigheden en grenzen van die personen kunnen inschatten en 'de juiste persoon' kunnen aanspreken als hij hulp nodig heeft. Het is van groot belang er op toe te zien dat zo een netwerk goed functioneert.

3. SOCIALE BEGELEIDING

3.1. Verloop van de begeleiding

Vier maatschappelijk werkers begeleiden de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in hun leertraject naar zelfstandigheid aan de hand van vier en een halve dag per week. Elke jongere krijgt voor zijn begeleiding een maatschappelijk werker als vertrouwenspersoon toegewezen.

Het indienen van de aanvraag

De aanvraag wordt ingediend door de maatschappelijk werker van het opvangcentrum waar de jongere verblijft via het formulier 'aanvraag tot begeleiding'.

Het onderzoeken van de aanvraag

De aanvragen worden voorgesteld en onderzocht tijdens de teamvergadering om na te gaan of voldoen aan onze voorwaarden (leeftijd, statuut, verblijfplaats, recht op sociale steun...)

- Indien goedgekeurd:
 - ➔ wordt een maatschappelijk werker als vertrouwenspersoon aangesteld die de maatschappelijk werker van het opvangcentrum zal contacteren om een eerste gesprek vast te leggen.

- Indien geweigerd:
 - ➔ wordt een maatschappelijk werker aangesteld die de geweigerde aanvraag toelicht aan de betrokken persoon en die, zo mogelijk, deze laatste ook doorverwijst naar een andere structuur.

Het eerste gesprek

Eens een maatschappelijk werker toegewezen, organiseert hij een eerste gesprek met de jongere, de voogd, zijn maatschappelijk werker van het opvangcentrum, de psychologe en/of de directrice van Mentor-Escale, alsook met de mensen uit de omgeving van de jongere waarvan de aanwezigheid van belang kan zijn.

Zo zal hij met de maatschappelijk werker van het opvangcentrum contact opnemen om een datum vast te leggen en hem vragen om de jongere en zijn voogd op de hoogte te brengen.

Het eerste gesprek heeft verschillende doelstellingen:

- Het eerste contact leggen met de jongere.
- De situatie analyseren.
- De aanvraag toelichten.
- De hulpverleners van de jongere voorstellen.
- De opdrachten en werking van Mentor-Escale voorstellen.
- De rol van de verschillende betrokken personen verduidelijken.
- De algemene doelstellingen van de opvolging schetsen.

Tijdens dit eerste gesprek leidt de directrice van Mentor-Escale (of de psychologe bij afwezigheid van deze laatste) het gesprek en de uitwisselingen tussen de jongere en de betrokken personen.

De directrice, met de hulp van de psychologe:

- stelt Mentor-Escale voor (opdracht, werking, reglement).
- licht de aanvraag van de jongere toe en omschrijft de algemene doelstellingen van de individuele begeleiding.
- stelt de hulpverleners van de jongere voor en verduidelijkt de rol van ieder van hen.
- legt een afspraak vast voor de eerste evaluatie.

De maatschappelijk werker:

- geeft aan de jongere een rondleiding in het huis en stelt hem aan de leden van het team voor, alsook aan de jongeren die aanwezig zijn.
- legt een eerste individuele gesprek met de jongere vast.
- bezorgt de jongere een 'folder vol tips en weetjes' en een flyer waarop onze gegevens vermeld staan.

Eerste individuele gesprek MAATSCHAPPELIJK WERKER-Jongere

De doelstellingen van dit eerste individuele gesprek zijn de volgende:

- De werking van de individuele begeleiding overlopen.
- De aanvraag van de jongere controleren.
- Concrete doelstellingen stellen.
- De opvolging starten.

Tijdens het eerste individuele gesprek, verwijst de maatschappelijk werker naar de regels die zijn verbonden aan de werking van de begeleiding en zorgt ervoor dat de jongere die goed begrijpt. Hij vermeldt eveneens dat zijn begeleiding bij Mentor-Escale volledig vrijblijvend is, en voegt er nadrukkelijk aan toe dat het geen verplichting is maar wel een keuze die in zijn handen ligt.

Als de jongere bevestigt dat hij de begeleiding bij ons wenst te volgen, verbindt de maatschappelijk werker zich ertoe te zorgen voor de sociale begeleiding van de jongere in zijn leertraject naar zelfstandigheid. Van zijn kant aanvaardt de jongere de voorgestelde begeleiding en verbindt hij zich ertoe actief mee te werken aan de stappen die worden ondernomen.

Als gevolg van deze overeenkomst kan de begeleiding effectief van start gaan.

Gesprekken MAATSCHAPPELIJK WERKER-Jongere

De jongere kan te allen tijden beroep doen op zijn toegewezen maatschappelijk werker tijdens de kantooruren (via de persoon die zich aan het onthaal bevindt), of op afspraak. In geval van afwezigheid van zijn toegewezen maatschappelijk werker, wordt de jongere doorverwezen naar de maatschappelijk werker die zich aan hetzelfde bureau van zijn toegewezen maatschappelijk werker bevindt.

Versillende onderwerpen komen aan bod, hetzij grondig of minder grondig, naar gelang de behoeften van de jongere: de verblijfsprocedure, de sociale steun, de huisvesting, de gezondheid (fysisch en mentaal), de scholing, het werk, het dagelijks leven...

Tijdens het verloop van de begeleiding werkt de maatschappelijk werker samen met de voogd van de jongere en andere mogelijke betrokken personen.

In het kader van de begeleiding wordt eveneens de deelname van de jongere aan de groepsactiviteiten aangemoedigd.

Indien nodig kan de maatschappelijk werker de jongere doorverwijzen naar de psychologe of de schoolverantwoordelijke.

Evaluaties

Aan de hand van de evaluatie kan worden waargenomen hoe de situatie van de jongere evolueert. De evaluatie is gericht op de resultaten van het geleverde werk in functie van de gestelde doelstellingen en op de onderwerpen die bijzondere aandacht vragen. Aan de hand van de evaluatie is het eveneens mogelijk om de begeleiding van de jongere (al dan niet) verder te zetten, als hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

Zoals bij het eerste gesprek worden de evaluaties geleid door de directie die de algemene rol van Mentor-Escale te vertegenwoordigt. De aanwezigheid van de directie zorgt ervoor dat de relatie tussen de maatschappelijk werker en de jongere enigszins wordt beschermd.

De evaluaties worden opgemaakt na verloop van minimum 6 weken (begin van de begeleiding) tot maximum 6 maanden (einde van de begeleiding). De evaluatie gaat over het traject dat de jongere heeft afgelegd. De directrice vraagt aan de jongere en aan de maatschappelijk werker om, op basis van de gestelde doelstellingen, het afgelegde begeleidingstraject, de ondervonden moeilijkheden en de bereikte resultaten te omschrijven sinds de laatste evaluatie. Ze tracht eveneens het netwerk van jongere te leren kennen. Op basis van de analyse van de situatie, en als de beslissing wordt genomen om de begeleiding verder te zetten, worden nieuwe doelstellingen vooropgesteld.

Tijdens de evaluatie wordt ruim de tijd gemaakt om de jongere aan het woord te laten.

Wanneer de jongere 18 jaar wordt, wordt een specifieke evaluatie georganiseerd. Deze laatste bepaalt of de voortzetting van de begeleiding kan worden verantwoord. Vanaf die leeftijd wordt tijdens de evaluaties geanalyseerd of de voortzetting van de begeleiding al dan niet nodig is.

Einde van de begeleiding

Het einde van de begeleiding wordt bepaald in samenspraak met de jongere, zijn toegewezen maatschappelijk werker en de directie wanneer:

- De einddoelstellingen, die aan het begin van de begeleiding zijn bepaald, zijn bereikt en de jongere geen nieuwe meer wenst te stellen.
- of
- Het team vaststelt dat de jongere over voldoende "vaardigheden beschikt om zijn eigen leven te leiden, met respect voor zichzelf en zijn omgeving, en om hulp van buitenaf te verkrijgen indien nodig" (Definitie van zelfstandigheid Born, 2007)

In bepaalde situaties moet de begeleiding worden beëindigd los van die twee voorwaarden. Wanneer:

- de jongere de leeftijd van 20 jaar heeft bereikt.
- de jongere niet meer in Brussel woont.

- de jongere niet meer wil worden begeleid door Mentor-Escale.
- de jongere niet meer instemt met het project en de werkfilosofie van Mentor.
- de jongere feiten heeft gepleegd binnen Mentor die ofwel strafbaar zijn, ofwel niet passen in het kader van een begeleiding bij Mentor.

Wanneer de begeleiding wordt stopgezet, verwijst de MAATSCHAPPELIJK WERKER, indien nodig, de jongere door naar een andere dienst of bezorgt hij hem een lijst met handige adressen die geschikt zijn voor zijn behoeften. Hij brengt de jongere op de hoogte dat hij nog steeds kan deelnemen aan de door Mentor-Escale voorgestelde groepsactiviteiten.

3.2. Werkterreinen

De jongeren informeren, helpen, steunen en omkaderen bij het zoeken naar een geschikte woning en het onderhouden ervan

Aangezien de jongeren die "erkende vluchtelingen" zijn, verplicht zijn om het opvangcentrum te verlaten binnen de twee maanden die volgen op de erkenning van hun statuut, vragen ze, bij hun aankomst in Mentor-Escale, in de eerste plaats onder meer om begeleid te worden in hun zoektocht naar een woning.

Concreet toont de maatschappelijk werker aan de jongere hoe hij een woning kan vinden in de pers of op het internet, of door in de straten te wandelen. Hij legt uit waar hij aandachtig moet voor zijn en wat het budget is dat hij kan voorzien. De jongeren hebben een computer en de Vlan+ ter beschikking; ze kunnen eveneens gebruik maken van de telefoon om de eigenaars te contacteren.

Als een jongere verschillende advertenties die hem interesseren, heeft verzameld, legt de maatschappelijk werker hem uit je telefonisch een afspraak maakt. Nadat hij een voorbeeld heeft gegeven of een rollenspel heeft laten uitvoeren, moedigt hij de jongere aan om in zijn aanwezigheid te bellen opdat hij hem feedback kan geven.

Wanneer de jongere een afspraak heeft vastgelegd, gaat de maatschappelijk werker mee (in de mate van zijn beschikbaarheid) voor de eerste bezichtiging van een woning. Hij wijst hem op de zaken waarop hij moet letten, alsook op de vragen die hij moet stellen. Hij is eveneens aanwezig om de eigenaars gerust te stellen: hij legt hen uit dat de jongeren worden omkaderd door een dienst en dat ze niet aan hun lot worden overgelaten.

Wanneer de jongere een gepaste woning heeft gevonden, begeleidt de maatschappelijk werker bij de te ondernemen stappen: tekenen van het huurcontract, inschrijving bij de gemeente, zoektocht naar goedkope meubels, aanvraag van aansluitingen, enz.

De maatschappelijk werker zorgt er eveneens voor dat de jongere zijn rechten en plichten als huurder kent.

In de mate van het mogelijke en met de instemming van de jongere, zal de maatschappelijk werker bij hem thuis op bezoek komen om de levensomstandigheden van de jongere te kennen en hem tips te geven omtrent het onderhoud van zijn woning.

Ten slotte kan worden opgemerkt dat Mentor-Escale transitwoningen beheert die zijn bestemd voor bijzonder kwetsbare jongeren. Het gaat over een gemeenschapshuis voor 4 jongeren, 4 studio's en over 3 appartementen met één slaapkamer voor jonge moeders. In het kader van die transitwoningen, wordt de begeleiding van dichterbij uitgevoerd, wat, onder meer, het wekelijks huisbezoek van de opvoeder impliceert.

De jongere informeren, een luisterend oor bieden en helpen bij zijn studiekeuze en/of zijn beroepsopleiding

Sinds de oprichting van een specifiek project rond schoolherinschakeling binnen Mentor-Escale in 2010 en nadien binnen Mentor Jeunes in 2011, fungeert de maatschappelijk werker als tussenpersoon tussen de jongere en de aanspreekfiguur op school of van het opleidingscentrum. Dankzij de regelmatige ontmoetingen met de jongere kan hij namelijk te allen tijden tijdens zijn begeleidingstraject opmerken of hij hem voor bepaalde zaken beter doorverwijst naar één van die twee personen.

De jongeren informeren, steunen en begeleiden bij vragen omtrent hun gezondheid

Het is niet altijd evident voor de jongeren om te begrijpen hoe de Belgische gezondheidszorg in elkaar zit. De verschillende moeilijkheden die ze tegenkomen, zijn talrijk: de te ondernemen stappen voor de terugbetaling van de zorgen, het bestaan van geconventioneerde en niet-geconventioneerde artsen, het systeem van raadplegingen en afspraken, het belang van een medisch attest of voorschrift, de gebruiksaanwijzing van de medicijnen...

Van zodra de jongere wordt opgevolgd, helpt de maatschappelijk werker hem om zich in te schrijven bij de mutualiteit en legt hij hem uit hoe de Belgische gezondheidszorg werkt. Hij helpt de jongere eveneens bij het zoeken naar een huisarts in de buurt en naar gespecialiseerde artsen zoals een gynaecoloog, tandarts of andere. Dit gebeurt zelfs al is de jongere gezond opdat hij een netwerk heeft waarop hij kan terugvallen indien nodig (ipv meteen naar de spoedopname te gaan). Het kan gebeuren dat de maatschappelijk werker soms meegaat met de jongere bij de dokter, als hij bijzonder kwetsbaar is. Als de maatschappelijk werker moeilijkheden van psychologische aard vaststelt bij de jongere, verwijst hij hem door naar de psychologe binnen ons team.

Over het algemeen, tijdens de individuele gesprekken, geeft de maatschappelijk werker vaak tips omtrent de gezondheid: voeding, hygiëne, verslaving, enz.

De jongeren opvangen, informeren, steunen en een luisterend oor bieden in het kader van het recht op sociale steun, het budgetbeheer, alsook in het kader van alle procedures die hun sociale integratie bevorderen.

De jongeren die we begeleiden, hebben theoretisch gezien recht op de sociale steun van het OCMW. De stappen die moeten worden ondernomen om deze financiële hulp te verkrijgen, zijn soms echter heel ingewikkeld. In het kader van het geleidelijk verloop van het traject naar zelfstandigheid, begeleidt de maatschappelijk werker de jongere daarbij.

Hij legt aan de jongere uit wat het OCMW is, waarom hij recht heeft op sociale steun maar ook wat zijn plichten zijn. Hij legt hem vervolgens uit welke stappen hij moet ondernemen om deze steun te ontvangen. Wanneer dit nodig wordt geacht (bevoegdheidsgeschil tussen OCMW's, stopzetting van de steun...), gebeurt het dat de maatschappelijk werker tussenkomt en zich tot de instanties richt om de communicatie te vergemakkelijken of de rechten van de jongere te laten gelden.

Eens de jongere de financiële hulp ontvangt, moet men hem nog leren hoe een budget wordt beheerd en een bankrekening wordt gebruikt. Eens te meer is de maatschappelijk werker aanwezig en legt hem uit hoe een bankkaart werkt, wat de risico's zijn bij het betalen met een kredietkaart, dat het belangrijk is om maandelijks een klein bedrag opzij te houden en om zijn facturen op tijd te betalen. Hij stelt hem eveneens voor om een maandelijks budget te bepalen om een beter zicht te krijgen op zijn uitgaven. Als de jongere een factuur ontvangt die hij niet begrijpt, kan hij ze aan zijn maatschappelijk werker tonen opdat deze laatste hem uitlegt waar het over gaat en eventueel, samen met de jongere, contact opneemt met de leverancier om meer informatie te verkrijgen.

Tegelijkertijd biedt de maatschappelijk werker de jongere dag na dag begeleiding bij het ondernemen van vele andere procedures die zijn integratie bevorderen naar gelang de situatie en zijn behoeften.

Opgemerkt kan worden dat, in het kader van de transitwoningen, een intensieve budgetbegeleiding is voorzien. Het geld van het OCMW komt dan eerst bij Mentor-Escale terecht vooraleer het aan de jongeren om de 14 dagen wordt bezorgd.

De jongeren informeren, helpen en begeleiden in het kader van de regularisatie van hun verblijfsvergunning

Het komt vaak voor dat we jongeren begeleiden die een tijdelijk verblijfsstatuut hebben verkregen: voorwaardelijk BIVR, artikel 9ter-aanvraag, subsidiaire beschermingsstatus ... Deze statuten moeten nauwkeurig worden opgevolgd om te vermijden dat, zolang het mogelijk is, de jongeren in de illegaliteit verkeren. Het is inderdaad belangrijk om de jongere bewust te maken van het belang om de eventuele bepaalde voorwaarden te respecteren, de geschikte stappen te ondernemen, alsook het noodzaak om de termijnen te respecteren die daaraan zijn verbonden. In concrete gevallen, indien dit nodig wordt geacht, verwijst de maatschappelijk werker de jongere door (of begeleidt hem indien nodig) naar een advocaat opdat deze laatste hem kan begeleiden bij de procedures die met zijn statuut te maken hebben.

4. PSYCHOLOGISCHE BEGELEIDING

We ondervinden dat sommige jongeren zware psychologische problemen hebben maar dat het enorm moeilijk is om hen door te verwijzen naar een externe psycholoog. Vandaar dat we hebben beslist om een psychologe binnen ons team aan te werven. Ze leidt individuele gesprekken met de jongeren die dat wensen opdat ze hen kan helpen om op een serene manier naar de toekomst te kijken en tegelijkertijd hun verleden een plaats te geven.

5. BEGELEIDING BIJ SCHOLING/OPLEIDING

In Brussel staat onze zustervereniging Mentor Jeunes vzw in voor alles wat scholing en opleiding betreft. In Namen wordt scholing en opleiding ontwikkeld door het team van PARI MENA, samen met externe partners.

Hieronder volgt een overzicht van de werking van Mentor Jeunes voor de periode van januari tot december 2013.

5.1 Het project

Het project van Mentor Jeunes is bedacht en ontwikkeld om tegemoet te komen aan de stijgende vraag naar hulp en begeleiding van jongeren op het gebied van scholing en opleiding. In 2011 hebben we een “educatief project voor schoolherinschakeling” opgestart. Via dit project worden niet-begeleide minderjarige vreemdelingen opgevangen en begeleid in hun schooltraject en studie, en daarnaast worden hun mogelijkheden uitgebreid door te werken aan hun toekomstperspectieven. Met het oog op een globale begeleiding van de jongere zijn drie cruciale actoren betrokken bij de opstart en het verloop van het project: de jongere zelf, de partnerscholen en -verenigingen en het team van Mentor-Escale. In 2013 hebben **79 jongeren** ondersteuning gekregen van het project rond schoolherinschakeling.

5.2 Ontwikkelde middelen

Informatie en voorlichting

De jongeren worden geïnformeerd over de manier waarop het onderwijs in België gestructureerd is, en over de verschillende mogelijkheden die hun op scholingsvlak worden aangereikt. Indien nodig proberen wij vervolgens samen met hen de studierichting te vinden die het beste bij hen past, naargelang hun niveau en hun ambities, en ook een onderwijsinstelling te vinden waar ze positief kunnen evolueren.

Scholennetwerk

Sinds 2010 is het ons doel om het project te promoten bij de scholen en om zo veel mogelijk directies en leraren bewust te maken van de specifieke scholingssituatie en leeromstandigheden van Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen (NBMV's). Op 31 december 2013 telde ons scholennetwerk 18 onderwijsinstellingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (waaronder het scholingsprogramma van de vereniging Solidarité en het programma “Vazy” van de

dienst voor hulpverlening in open milieu (HOM) Amos, erkend door de Franse Gemeenschap) en 4 centra voor opleiding en sociale promotie. De inschrijvingen bij onze partnerscholen gebeuren het hele schooljaar door.

Samenwerking en opvolging van nabij zijn belangrijke pijlers in onze pedagogische en educatieve aanpak. De schoolsituatie van de jongere evolueert en wij doen ons best om regelmatig in contact te treden met de school en de jongere om voortijdig schoolverlaten te vermijden. De kwaliteit van het contact met de partnerinstelling hangt sterk af van de frequentie van de opvolging en van de nauwe samenwerking tussen de verschillende actoren. Van de 18 partnerscholen zijn sommige meer 'geëngageerd' voor het project; ze creëren namelijk echt een hechte band, ze doen vaak een beroep op ons en ze houden ons op de hoogte van de evolutie van de jongere. De scholen waar we het meest contact mee hebben, zijn die waar de begeleide jongeren zitten die 'minder zelfstandig' en 'kwetsbaarder' zijn. De jongeren worden begeleid in functie van hun vraag, hun schoolsituatie en de moeilijkheden die ze ondervinden.

Bemiddeling en omkadering

De scholingsverantwoordelijke blijft aandachtig voor het schooltraject van de begeleide jongeren. Zij speelt een bemiddelende rol waar dat nodig blijkt. Deze opvolging van nabij is bedoeld om elke vorm van voortijdig schoolverlaten te voorkomen. De jongeren worden tevens in contact gebracht met partners (diensten voor schoolherinschakeling, buurthuizen, "lokale opdrachten" ...) in de buurt van hun woonplaats.

Studiebegeleiding (hulp bij huiswerk en bijles)

De studiebegeleiding is in 2010 opgestart en blijft evolueren in functie van de vraag van de leerlingen en de beschikbaarheid van de vrijwilligers. Het doelpubliek van onze studiebegeleiding bestaat uit jongeren die schoolgaand zijn of een opleiding volgen, maar moeilijkheden ondervinden met een bepaald vak, en steun en begeleiding nodig hebben tijdens hun leerproces.

Via onze as 'studiebegeleiding' bieden wij hun de ruimte om onder begeleiding van een vrijwilliger eventuele lacunes in te vullen. Van bij het begin informeren wij de jongeren over de mogelijkheid tot begeleiding in hun schoolloopbaan, waarbij we er wel op hameren dat tegenover die hulp een serieuze, gemotiveerde houding moet staan. En dat het hele schooljaar lang.

De lessen die in 2013 werden gegeven, waren: Frans, wiskunde, wetenschappen (chemie, biologie en fysica), Nederlands, Engels, Spaans, werkmethodologie, bedrijfsbeheer en boekhouden.

Computerpermanentie

Er is permanentie voorzien om te antwoorden op computergelateerde vragen (surfen op internet, opslaan, afdrukken, lay-out van tekst, een e-mailadres aanmaken ...); aan het onthaal staan 4 computers ter beschikking van de jongeren, en in de kamer voor studiebegeleiding staan er nog eens 4.

Burgerschapsactiviteiten

In de loop van 2013 hebben zo'n dertig jongeren van Mentor en XL'J, vergezeld door jongeren van Synergie 14, deelgenomen aan ontmoetingen met vakmensen op hun werkplek.

In augustus 2013 heeft Mentor Jeunes een themadag georganiseerd in het kader van de Burgerschapsweek georganiseerd door Mentor-Escale. Tijdens deze dag gewijd aan "de school in België" kregen de jongeren de kans om de Université Libre de Bruxelles (ULB) te bezoeken, waar ze werden verwelkomd in de lokalen van SCOLA en InfOR-études, die elk hun project voorstelden om jongeren een springplank naar hogere studies te geven. Het doel van dit bezoek was om de jongeren via een soort opendeurdag te doen inzien dat de universiteit ook voor hen toegankelijk kan zijn, en hen kennis te laten maken met de waaier van studiemogelijkheden.

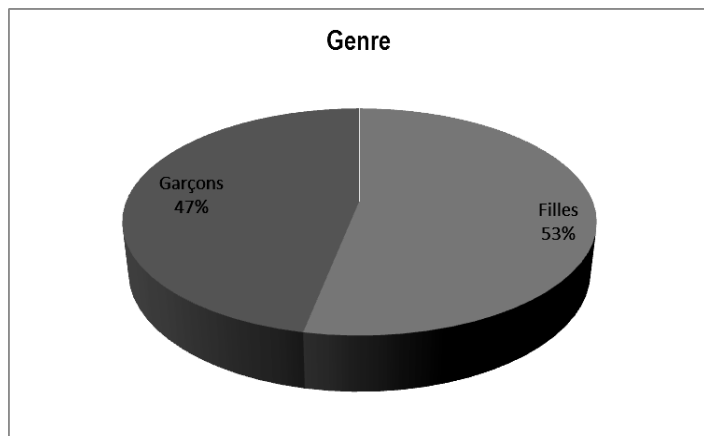
Opleidingspijler

Wij hebben via een partnerschap een beroep gedaan op de expertise van de *Mission Locale d'Ixelles* (Elsene) om tegemoet te komen aan de toenemende vraag van jongeren die een job of een beroepsopleiding willen vinden.

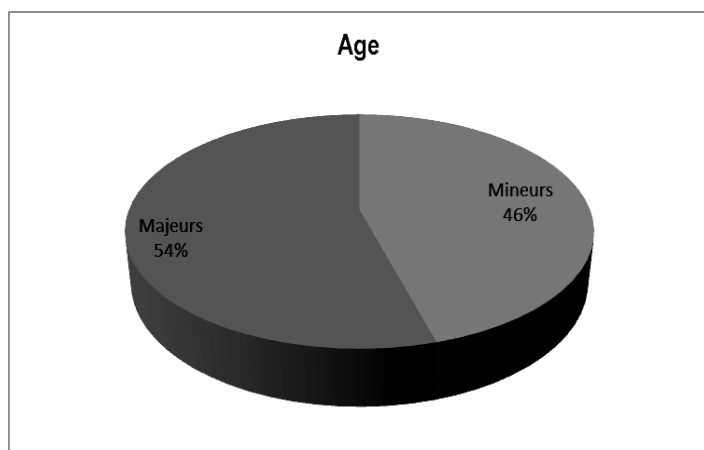
5.3 Tabellen en statistieken

Geslacht

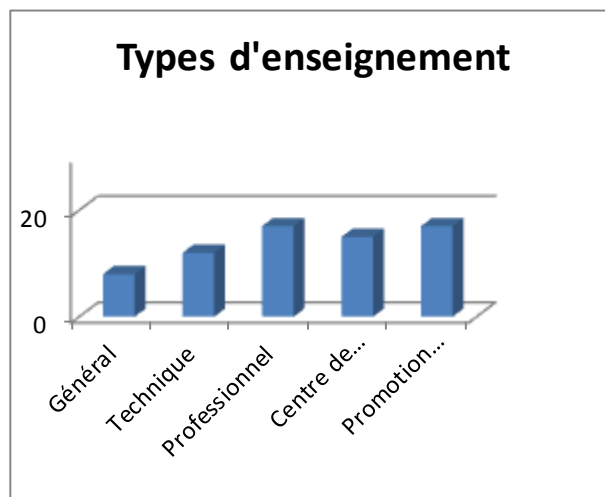
- Zowel meisjes als jongens worden geholpen door ons educatieve project voor schoolherinschakeling. Onze acties zijn tevens gericht op de kwetsbare groep **jonge moeders** die ook vatbaar zijn voor voortijdig schoolverlaten.
- Zoals hierboven weergegeven, bereikten onze sociale en educatieve acties nagenoeg pariteit tussen de geslachten: in totaal werden **79 jongeren** begeleid op het vlak van scholing en sociaal-economische integratie, waarvan **53% meisjes** en **47% jongens** (percentages identiek aan die van het vorige jaar).

Leeftijd

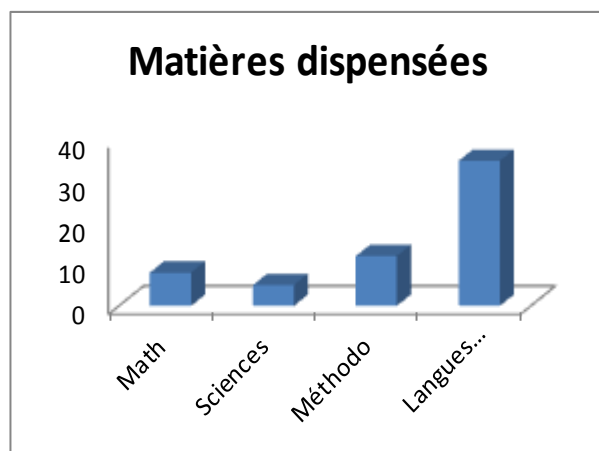
- Van de 79 jongeren begeleid op scholingsvlak in de loop van 2013 was **46% minderjarig** en **54% meerderjarig**.
- Het hoge percentage meerderjarigen is te verklaren door het feit dat de bij hun aankomst minderjarige jongeren intussen meerderjarig zijn geworden.

Onderwijstypes

- 10% van de jongeren is ingeschreven in het **algemeen** secundair onderwijs, 13% in het **technisch** onderwijs, en de rest in het **beroeps**onderwijs (25%), in een **centrum voor deeltijds onderwijs (CDO)** of in het onderwijs voor **sociale promotie** (talen, medische zorgen, informatica, vrachtwagenchauffeur, bakkerij, koksschool, enz.)

Studiebegeleiding

- De lessen die het meest worden gevolgd zijn **taallessen** (voornamelijk Frans), gevolgd door **lessen werkmethode**.

6. HULP AAN MINDERJARIGEN DANKZIJ TRANSITWONINGEN

Dankzij verschillende partnerschappen biedt Mentor-Escale aan jongeren twee soorten transitwoningen, als hulp bij de ontwikkeling van hun levensproject.

6.1 Groepswoning

Deze woning, gelegen in de gemeente Vorst, is erop voorzien om vier jonge meisjes op te vangen. Eigen aan deze woning is dat ze jongeren in staat stelt elkaar te stimuleren en te ondersteunen. Daarnaast krijgen ze begeleiding van de maatschappelijk assistenten en de maatschappelijk werker (opvoeder). De dynamiek berust op de vereiste dat de jongere minstens één keer per week bij haar maatschappelijk assistente bij Mentor-Escale langsgaat, en dat zij samen met haar alle mogelijke administratie in rekening brengt, om zo haar situatie in orde te brengen en te anticiperen op nog te ondernemen stappen.

De maatschappelijk werker (opvoeder) komt minstens één keer per week langs in de groepswoning en organiseert een maaltijd met de bewoonsters. Elke jongere draagt 13 euro per maand bij aan een “gedeelde pot” voor die wekelijkse maaltijden en diverse huishoudproducten. Deze bezoeken zijn een goede gelegenheid om te onderstrepen welke investeringen en welk onderhoud een woning vergt. De opvoeder en de jongeren bespreken samen de verplichtingen van huurders jegens huisbazen, en ook wat er anders, beter kan in de dagelijkse organisatie. Zo vonden de jongeren het bijvoorbeeld vervelend om de boodschappen voor de maaltijd met de opvoeder te moeten doen voor elk wekelijks bezoek. Als ze van school komen, zijn ze namelijk vaak moe en de supermarkt waar de producten betaalbaar zijn, ligt vrij ver van de woning. Bovendien komt het goedkoper uit om de aankopen te groeperen. Er is dus beslist om aan het begin van elke maand de aankopen voor een hele maand te doen, en dat er beurtelings één jongere verantwoordelijk is voor een van de wekelijkse maaltijden. Die verantwoordelijke kookt daarom niet alleen, maar zij staat er garant voor dat de maaltijd bereid wordt.

Het bezoek en de wekelijkse maaltijd scheppen een band en bieden de gelegenheid om alles te bespreken wat van belang blijkt in het dagelijks leven:

- Het beheer van de financiën
- Evenwichtige maaltijden
- Netheid en hygiëne
- De elektriciteitsrekening, en hoe die te beperken
- Tijd indelen, prioriteiten stellen
- Technische problemen (bv.: defecte boiler)
- Administratieve vragen en briefwisseling: de maatschappelijk werker geeft een globaal antwoord om de jongere gerust te stellen en verwijst haar door naar haar maatschappelijk assistent voor concretere begeleiding
- De goede verstandhouding in de groep en de behoefte aan wederzijdse hulp
- Diverse moeilijkheden, successen, momenten van vreugde
- De gezondheid, het moreel

- Scholing: motivatie en ondersteuning van de scholingsverantwoordelijke
- De Burgerschapsweek en de groepsactiviteiten georganiseerd door Mentor-Escale

Maar het belangrijkste — en dat moet daaruit voortvloeien — is het welzijn en het verwerven van meer zelfstandigheid in een hoofdstad als Brussel door een jaar lang in een realistische situatie te leven. Dat jaar wordt ten volle benut om zich te “installeren”, zelfvertrouwen op te doen en een toekomst op te bouwen, want *“je moet niet alleen anticiperen op de toekomst, je moet die toekomst ook mogelijk maken”*.

In die geest ondersteunen we eveneens de jongeren in een ...

6.2 Individuele woning

De individuele woningen zijn zowel voor meisjes als voor jongens bedoeld. De jongere gaat één keer per week (in het begin van het verblijf vaker) langs bij zijn/haar maatschappelijk assistente bij Mentor-Escale. De maatschappelijk werker (opvoeder) gaat wekelijks langs bij de jongere.

Kenmerken van de begeleiding bij individueel wonen:

- Alleen leren zijn.
- De nood aan het opbouwen van een constructief netwerk. Mentor-Escale biedt een groepsomkadering die jongeren de kans geeft elkaar te ontmoeten, vooral op woensdagnamiddag. In de onthaalruimte zijn internettoegang en spelletjes beschikbaar. De jongeren kunnen er ook hun maatschappelijk assistente, hun scholingsverantwoordelijke of hun opvoeder spreken. Elke woensdagavond wordt er een maaltijd georganiseerd en vaak samen met de jongeren klaargemaakt. Langzaamaan bouwen de jongeren op hun eigen ritme hun sociale netwerk uit.
- Specifieke aandacht voor het welzijn van de jongere: evenwichtige maaltijden, netheid en hygiëne in de woning, energieverbruik, respect voor de burens ...
- Een luisterend oor bieden en zelfs in wat onuitgesproken blijft opmerken wat angst of onbehagen opwekt. De opvoeder stelt via de maatschappelijk assistente aan de jongere voor om langs te gaan bij de psychologe van Mentor-Escale als er grote moeilijkheden zijn. De psychologe is een fundamentele houvast voor elke jongere, maar nog het meest voor wie intrekt in een individuele woning.
- Het beheer van de financiën.

Een band smeden, een vertrouwensrelatie opbouwen is essentieel. Wij verbinden ons ertoe om de jongere, diens cultuur en diens ritme te respecteren.

“G. heeft zijn intrek kunnen nemen in een individuele transitwoning. Voordien had hij een paar maanden doorgebracht in een opvangcentrum. G. kan zich nog niet goed uitdrukken in het Frans en wil zo snel mogelijk geschoold raken. Zijn andere prioriteit is om effectief sociale steun te verkrijgen (zijn leefloon ontvangen) voor voeding, kleding, openbaar vervoer om naar school te gaan, enzovoort.

In de beginfase gaat de opvoeder hem samen met de maatschappelijk assistente helpen om zijn nieuwe omgeving te leren kennen: waar is het OCMW, het gemeentehuis, het postkantoor, de bank, winkels met betaalbare prijzen, de halalslagerij, het medisch centrum ...

Over drie maanden, in september, gaat G. terug naar school en intussen wil hij bezig blijven, want zoals hij zelf zegt: “Ik heb het moeilijk om alleen te zijn”. Hij neemt deel aan het kamp georganiseerd door Mentor-Escale, de opvoeder komt vaak bij hem langs, en wij raden hem aan om zich in te schrijven voor de Burgerschapsdagen in juli en augustus georganiseerd door Bon.

Langzaam maar zeker wint G. aan zelfvertrouwen en bouwt hij zijn eigen netwerk, zijn eigen vriendengroep op. Vandaag gaat hij op eigen houtje langs bij het OCMW en op afspraak bij het Sociaal Immobiliënkantoor. Hij gaat alleen naar de bank, hij weet waar hij naartoe moet als hij ziek wordt. Hij gaat naar school, hij kent de betekenis en het belang van administratieve documenten, hij begrijpt de taal van zijn gastland al veel beter.

G. biedt zich vrijwillig aan om de gezamenlijke maaltijd op woensdagavond klaar te maken. Hij is een paar keer bij de psychologe geweest. G. kent vandaag zijn steunpersonen en hij weet hoe hij bij hen terecht kan: zijn maatschappelijk assistente, Fatima, Stefania, Michaël, Brahim, Yves ... bij Mentor-Escale en ook vaak daarbuiten: de maatschappelijk assistent van het OCMW, de verantwoordelijke van het Sociaal Immobiliënkantoor, zijn vrienden, zijn lesgevers, de dokter van het medisch centrum ...

G. heeft veel bijgeleerd in zijn transitwoning en in deze grootstad met haar specifieke codes, en hij heeft een beter vat op zijn nieuwe thuisland, België. Hij overwint de moeilijkste, meest ontmoedigende momenten en is zich ook beter bewust van zijn rechten, zijn plichten, zijn taken en zijn vrijheid van handelen. G. is zelf actief naar een eigen woning gaan zoeken.”

Het mag duidelijk zijn dat Mentor-Escale de jongeren niet in het zelfstandige leven *plaatst*, maar hen de zelfstandigheid laat *verwerven*, met het accent op informatie, gezond verstand en responsabilisering — en dat alles terwijl ze afgestemd blijven op hun oorspronkelijke cultuur. Jongeren die de kans krijgen in een transitwoning te verblijven, zijn de *motor* van hun eigen project.

7. OUDERSCHAPSHULP VOOR JONGE OUDERS

Verschillende jongeren begeleid door Mentor-Escale zijn, of worden binnenkort, vader of moeder van kinderen geboren in België en/of in hun land van herkomst. Om deze jonge ouders te ondersteunen hebben wij een speciaal project ontwikkeld waarbij ze de nodige kennis en vaardigheden kunnen ontwikkelen of in zichzelf kunnen (terug)vinden, om in hun specifieke asielcontext de moeilijke taak van ouder te vervullen. Ons project is dus gericht op NBMV's die ouder zijn of worden, voormalige NBMV's en andere asielzoekende ouders tot 26 jaar oud, evenals op hun kinderen. De doelstellingen zijn:

- Met elke ouder een vertrouwensband opbouwen die het mogelijk maakt in discussie te treden, zich uit te drukken zonder te oordelen, maar ook om zich te laten leiden en zich open te stellen voor nieuwe ervaringen.
- Een baken bieden, een netwerk van gelijkgestemden waar elke ouder zich gerespecteerd voelt, gehoor vindt en vernieuwde kracht vindt. Voorkomen dat gezinnen en vooral kinderen geïsoleerd raken.
- Ze helpen om hun eigen soort ouderschap te bedenken, met oog voor hun afkomst en hun culturele bagage, en met alternatieven voor de ontberingen eigen aan het vluchtelingenleven.
- Een actief luisterend oor bieden, zonder te oordelen en zonder kant-en-klare standaardoplossingen, zodat ze hun opgekropte vermoeidheid, vreugde, woede en de vele andere emoties die gepaard gaan met het ouderschap kwijt kunnen.
- Een andere kijk op zichzelf bieden, op hun lichaam, op hun relatie als koppel, om ze meer zelfvertrouwen te geven en om ze vaker naar zichzelf te doen luisteren. Op termijn beschikken over meer hulpmiddelen om de keuzes te kunnen maken die hun en hun kinderen het beste uitkomen.
- De band tussen ouder en kind versterken.
- Het welzijn, de ontwikkeling en ontplooiing, het leren en de gezondheid van het kind aanmoedigen en bevorderen.
- De weg helpen te bereiden voor de toekomstige integratie van het kind (aanvullend op de begeleiding die de ouders al krijgen via het algemene project van Mentor-Escale).

7.1 Ontwikkelde middelen

Individuele as

- Huisbezoeken

De huisbezoeken worden meestal wekelijks afgelegd, en dat in het kader van een contract van één jaar verbonden aan een transitwoning of, zonder transitcontract, op specifieke vraag van een ouder. Deze bezoeken werpen pas op lange termijn hun vruchten af, omdat er eerst gedurende lange tijd geluisterd en vertrouwen ingeboezemd moet worden. Concrete ondersteuning wordt mogelijk door hulp bij de dagelijkse handelingen, door begeleiding van de ouder in zijn educatieve taak, door constructieve reacties en antwoorden te bekrachtigen, door indirect kwesties aan te snijden zoals hygiëne, driftbuien, de noden van het kind, communicatie, het slaappatroon, het voedingspatroon en dies meer, en door eventueel in de praktijk een andere manier van reageren voor te stellen. Via deze bezoeken kunnen ook groepsactiviteiten van Mentor-Escale of andere instellingen in het dagelijks leven worden betrokken.

- Dienst ter begeleiding rond de geboorte en in de eerste kinderjaren

Om ouders inzicht te geven in de werking van de talrijke diensten voor kleine kinderen, stellen wij voor om hen te begeleiden in hun zoektocht naar een crèche, een kleuterschool, consultaties bij ONE (de Franstalige tegenhanger van Kind en Gezin), kinderartsen, huisartsen, vakantiestages, enzovoort. Wij waken erover dat ze de werking van al die instellingen goed begrijpen en we treden op als tussenpersoon tussen de ouder en die instellingen. Er zijn verschillende bevoorrechte partnerschappen ontstaan met gemeentelijke actoren op het vlak van kinderopvang in Brussel (maatschappelijk assistentes, directrices van crèches). Zij zijn bijzonder gevoelig voor de kwetsbare positie van de jonge moeders in Mentor-Escale en houden geregeld contact met de opvoedster van de jonge moeders om de opvolging van het kind zo goed mogelijk te steunen, en dan vooral op medisch vlak. Wij bieden aanstaande moeders ook een begeleidingsdienst om de juiste diensten te vinden ter voorbereiding van de geboorte (gynaecoloog, kinesist, vroedvrouw, enz.) die gepast zijn voor hun situatie. Bovendien bieden we postnatale begeleiding wanneer ze terugkeren naar huis (huisbezoek van een vroedvrouw als de borstvoeding moeilijk verloopt, bezoek van de Medisch Maatschappelijk Werkster van het ONE ...).

Groepsas

- Praatgroepen voor ouders

“Iedereen heeft in de loop van zijn leven kennis vergaard die voortvloeit uit uitwisselingen tussen ouders. Door in groep te praten, interpreteert de ouder wat hij heeft meegemaakt in het licht van wat de anderen vertellen. De praatgroepen zijn gestoeld op luisteren, niet oordelen, en respecteren wat er

wordt gezegd, maar ze zijn wel gericht op een specifiek doel. Het gaat om meer dan gewoon wat in het ijlle praten. Elk van de deelnemers gaat actief aan het werk om iets op te bouwen.” Deze bewoordingen, gekozen door Christine Barras, vatten het belang en de relevantie van een praatgroep voor ouders goed samen. Bij Mentor-Escale organiseren we er 4 à 5 per jaar, met de medewerking van een Medisch Maatschappelijk Werkster van het ONE en een psychologe. Doordat er goed en kwalitatief wordt geluisterd, kan elke ouder zich vrij uitdrukken en bij de anderen een antwoordpiste vinden voor de moeilijkheden of zorgen van dat moment. Er worden thema's besproken als de gezondheid van moeder en kind, de voeding, maar ook de opvoeding (“Mijn kind luistert niet, wat moet ik doen?”).

- Ontmoetingen met deskundigen

Deze ontmoetingen maken het mogelijk bepaalde problemen in groepsverband aan te snijden, vrij te spreken, bepaalde moeilijkheden te delen, en dat met het antwoord van een gespecialiseerde deskundige erbij. Ze worden georganiseerd in samenwerking met de vzw Planning Familial de la Senne en zijn bedoeld ter bevordering van de toegang tot informatie over anticonceptie, zwangerschap, seksualiteit, intimiteit en evenwicht binnen een relatie, verminking van vrouwen, en veel meer. De behandelde thema's variëren naargelang de vragen die tijdens de ontmoetingen worden gesteld.

Deze deskundigen kunnen ook op informele wijze deelnemen aan de groepsactiviteiten om een vertrouwensband op te bouwen en zich toegankelijk op te stellen om op specifieke vragen van jonge moeders te antwoorden — hetzij in de groep, hetzij in een individueel gesprek.

- Activiteiten met ouders en kinderen

De kijk op de eerste levensjaren van het kind en op het stimuleren van zijn ontplooiing varieert per cultuur en omgeving. In Franstalig België zijn er verschillende hulpbronnen beschikbaar —overheidsbronnen, mondelinge bronnen of andere— en het is de moeite waard om ze te leren kennen, zich toe te eigenen en te herwerken in functie van de individuele opvattingen. Door ze onder de aandacht te brengen, kunnen asielzoekende ouders alternatieven vinden voor de gevestigde gewoonten en instellingen die ze kennen uit hun land van herkomst, terwijl hun culturele gebruiken omtrent de ontwikkeling van kleine kinderen worden gewaardeerd en benut en tegelijk ook de band tussen ouder en kind wordt versterkt.

Concreet stellen wij twee maandelijks activiteiten voor (psychomotoriek en muziekinitiatie) om voor continuïteit te zorgen en om het kind een veilige houvast te bieden door regelmatig terugkerende activiteiten. Dit is een goede gelegenheid voor moeder en kind om samen leuke momenten te beleven en zich te ontspannen samen met andere moeders en kinderen, en om samen te bewegen, te dansen, te zingen en te spelen in een veilige omgeving. De moeders nemen de tijd om de vaardigheden van hun kinderen te ontdekken en naar waarde te schatten.

Dit jaar hebben we een nieuwe formule gelanceerd voor opleidingsworkshops rond het thema ‘spelletjes en boeken’. Het doel is om jonge moeders te motiveren om hun competenties als ouder aan te scherpen via een eerder vormende aanpak. Daarbij worden ze bewust gemaakt van het belang van speelse en zintuiglijke activiteiten voor de ontwikkeling van hun kind, en ze leren plezier scheppen in het voorlezen aan hun kind uit een boek en er zelf een te maken.

Ontspannende uitstapjes naar een museum, een park, een speelplein, een kermis of het zwembad, een workshop kunstinitiatie, een natuurwandeling, of activiteiten ter kennismaking met bestaande instellingen (bibliotheken, spelotheken, “maisons vertes” ...) zijn stuk voor stuk gelegenheden voor ontmoetingen, speelse zintuiglijke ontdekkingen en momenten van verwondering, voor de kinderen én de moeders.

Op het sinterklaasfeest werd toegelicht hoe de traditie van Sinterklaas in onze cultuur is overgeleverd en welke morele en educatieve codes erin vervat zitten. De nieuwe moeders kregen inzicht in dit stukje folklore dat elk jaar weer zo alomtegenwoordig is in winkels, crèches en scholen, in de reclame ...

GROEPSACTIVITEITEN

1. DOELSTELLINGEN

1.1 De socialisatie bevorderen door inschrijving van de jongere in verschillende netwerken...

In het vorige activiteitenverslag werden onze inspanningen om het isolement van NBMV's te doorbreken toegelicht. Dit jaar hebben we ervoor gekozen om het accent te leggen op de brede waaier van netwerken waar de jongeren zich bij kunnen aansluiten door deel te nemen aan onze groepsactiviteiten.

De kijk op zelfstandigheid van Mentor-Escale is namelijk geïnspireerd op een systemische interpretatie volgens dewelke de jongeren betere ontplooiingskansen hebben als ze banden weten te smeden in verschillende complementaire netwerken. De groepsbegeleiding van Mentor-Escale is erop gericht om de juiste omstandigheden te creëren voor het ontstaan en de ontwikkeling van interacties tussen de jongeren en ondersteunende groepen, personen en structuren. Zij zullen de jongeren in staat stellen hun herkomst in ere te houden, hobby's en interesses te ontdekken, of nog informatie te vergaren over hun rechten, plichten en mogelijkheden in de verschillende rollen die ze in de maatschappij zullen spelen (student, huurder, burger, kiezer, consument, enzovoort).

1.2 ...voor een verzelfstandiging en integratie die rekening houden met hun diverse engagements

Voordat we de specifieke zaken voor 2013 toelichten, herinneren we aan de nog steeds geldende vaststelling die het uitgangspunt vormt waarrond we ons project opbouwen:

“De adolescenten die bij ons aankomen zijn geen onbeschreven blad. Door hun cultu(ur)(en) van oorsprong, of door hun wedervaren als vluchteling, hebben ze specifieke kennis opgedaan die in rekening moet worden gebracht wanneer we ze op eigen benen willen helpen staan. Deze kennis kan bestaan uit nuttige informatie, maar ook uit vooroordelen of een mix van beide. Daarom kan een slimme integratie niet anders dan rekening houden met de culturele afkomst van de jongeren om tot een harmonieus geheel te komen. Bovendien draagt gedeeltelijk contact met de cultuur van oorsprong bij tot meer welzijn en een soort affectieve veiligheid die het nodige vertrouwen biedt om in onze maatschappij te integreren.”

Tot slot is de identiteit van onze maatschappij in hoge mate gebaseerd op vrijheid van meningsuiting en op de eigenheid van het individu die wordt gezien als een meerwaarde, dus mag de overlevering van onze waarden en gebruiken niet de vorm aannemen van een lesje om uit het hoofd te leren. Het gaat dan ook eerder om duizend-en-een manieren om de levensstijl en de kijk op de wereld die de jongere heeft ontwikkeld en die van de Belgische samenleving met elkaar te verzoenen. Deze verzoening betekent geen pure absorptie, maar eerder een kritische en originele interpretatie, een persoonlijke toe-eigening¹.”

De diverse activiteiten en partners die we op de volgende bladzijden bespreken zijn dus te beschouwen als middelen die wij aanwenden om te komen tot zo veel mogelijk kansen en een geslaagde integratie, en wel via een persoonlijke toe-eigening van onze cultuur en de instellingen die ons sociaal leven vormgeven. Daarom zult u zowel activiteiten terugvinden die de culturele afkomst in de verf zetten als activiteiten om België en de werking van het land te ontdekken, en bovendien activiteiten die de dialoog tussen beide stimuleren, of nog activiteiten rond de vrije uiting van meningen, gevoelens én creativiteit. Dat alles stelt de jongeren in staat zich te integreren en hun identiteit opnieuw op te bouwen.

2. EVOLUTIE

2.1 Doelpubliek

De groepsas werd drie jaar geleden opgericht, dus leek het ons interessant om het activiteiten aanbod van 2013 eens te vergelijken met wat vroeger werd gedaan, om na te gaan wat er nieuw of veranderd is en om nader te bepalen wat zo stilaan een systeem aan het worden is dat zijn deugdelijkheid heeft bewezen.

De toelatingscriteria vastgelegd in 2012 zijn gehandhaafd in 2013, te weten: in het bezit zijn van een document ter bevestiging van een asielaanvraag in een land van de Europese Unie, en jonger zijn dan 26 jaar². Deze maximumleeftijd, gebaseerd op die van opvangtehuizen voor jongeren, stelt de vroeger individueel begeleide “anciens” in staat om nog contact te houden met Mentor-Escale. Wat de “toekomstige” jongeren betreft van wie de asielaanvraag nog hangende is, zij kunnen alvast in contact treden met Mentor-Escale en zo al timmeren aan de weg naar zelfstandigheid en integratie.

¹ *Michaël Damman, Opvoeder*

² Er worden gerichte uitzonderingen gemaakt (maar nooit voor de leeftijd) voor het publiek van partnerverenigingen als Synergie 14, Abaka, SOS Jeunes en XL'J, en eventueel nog in bepaalde andere gevallen. Het achterliggende idee is dat het cruciaal is (om gettovorming te vermijden) om andere netwerken deels op te vangen, en ook een deel van het netwerk dat de jongeren zelf construeren. Het doel: een brede, bruisende groepsdynamiek creëren die ontplooiing en integratie in de hand werkt. Tot slot hebben we ook onze eigen kennis over het netwerk van Brusselse verenigingen verruimd, om onze leden zo goed mogelijk verder te kunnen doorverwijzen als ze eenmaal de maximumleeftijd voor groepsbegeleiding hebben bereikt.

Dankzij dit systeem kunnen de jongeren bij ons terecht voor advies en krijgen ze toegang tot onze brede waaier van socialisatiemogelijkheden, terwijl ze op hun eigen ritme geleidelijk aan zelfstandiger leren worden. Deze toegangscriteria stellen ons tevens in staat om een publiek van jonge mensen naar behoren te ondersteunen en bij te staan in hun administratieve parcours, dat soms chaotischer verloopt dan dat in Fedasil-centra (we denken dan bv. aan de toestroom van Malinese jongeren erkend als vluchteling in Italië).

2.2 Deelname

De inschrijvingen mogen dan enigszins stabiel blijven (137 in 2011, 108 in 2012 en 126 in 2013³), de deelname blijft alsmaar toenemen (422 verschillende deelnemers in 2013⁴). Dat komt niet alleen doordat er meer interesse is in de activiteiten, maar ook doordat er steeds meer jongeren in aanmerking komen voor deelname⁵. Het stijgende aantal deelnemers is dus het resultaat van drie opeenvolgende jaren van inschrijvingen, met daarbij nog de deelname van de individueel begeleide jongeren, die ook aan de groepsactiviteiten mogen deelnemen. Bij gebrek aan gegevens om mee te vergelijken, lijkt dit relatief hoge aantal er in elk geval op te duiden dat de fundamentele voornemens van de groepsas — namelijk een band behouden na de individuele begeleiding, en geleidelijke verzelfstandiging — bereikt zijn.

2.3 Communicatie: peilen naar de interesses van de jongeren om de activiteiten op relevante wijze voor te stellen

Voordat we de inhoud van de activiteiten concreet toelichten, is het van belang om te duiden op een significante evolutie in de manier waarop wij erover communiceren.

In het verleden beschikten we alleen over een bescheiden mededelingenbord waarop informatie over de diverse mogelijke activiteiten werd uitgehangen, en we telefoneerden naar enkele jongeren van wie we wisten dat ze wellicht geïnteresseerd waren. Hoewel het bord en de telefoontjes wel relevant en nodig blijven, hebben we ingezien dat we via die communicatiemethoden maar een klein deel van de begeleide jongeren bereikten.

-
- 3 Pure “groepsinschrijvingen” die los te beschouwen zijn van de jongeren die automatisch naar het groepsniveau overgaan na hun individuele begeleiding.
 - 4 De computersystemen die onze activiteit meten zijn niet altijd even performant geweest, en daarom kunnen we helaas geen nauwkeurige cijfers geven over de deelname van vorige jaren.
 - 5 De jongeren komen in aanmerking vanaf het moment van inschrijving (vaak tussen 17 en 20 jaar) tot de leeftijd van 26 jaar.

Anders dan in een jeugdopvangtehuis komen de Mentor-jongeren niet allemaal uit een aangrenzende wijk. Ze komen uit alle windstreken en uit alle gemeenten. Voor velen is het een heel eind, en er zijn er dan ook maar weinig die gewoon toevallig passeren. Hun niveau van deelname is dan ook heel ongelijk. Sommige jongeren komen vrij regelmatig langs, om uiteenlopende redenen: ze hebben het op een gegeven moment wat moeilijker, ze zijn verhuisd en wonen nu vlakbij, ze doen volop mee aan een bepaalde activiteit, ze hebben nu vrienden bij Mentor ... Vroeger bereikten we met onze communicatie dus voornamelijk een reeds gemobiliseerd publiek.

Daarom gingen we actief nadenken over manieren waarop we ALLE ingeschreven jongeren goed konden bereiken. In een eerste fase voerden we een systeem in om massaal sms'jes uit te sturen naar de jongeren, en we maakten ook een Facebook-pagina aan, die we sindsdien actief en aantrekkelijk houden door er geregeld foto's en video's van voorbije activiteiten op te publiceren⁶.

Maar hoewel deze acties ontegensprekelijk zorgden voor een hogere deelname aan de activiteiten, bleef er toch een grote kloof bestaan tussen het aantal uitgenodigden en het aantal aanwezigen. Dat zette ons ertoe aan om het systeem te verbeteren, maar dit keer eerder kwalitatief dan kwantitatief. We vonden immers dat we, door de jongeren al te vaak in te lichten over zaken die hen niet noodzakelijk interesseerden, het risico liepen dat sommigen onze meldingen zouden negeren.

De laatste fase van onze reflectie bestond er dan ook in om de bovenvermelde communicatiemiddelen te combineren met een nieuw hulpmiddel dat al eens in een evaluatieronde was ingezet: het "interesseformulier".

Het interesseformulier is een vragenlijst op één blad (voor- en achterkant), met heel uiteenlopende vragen over de preferenties en interesses van de jongeren. Voortaan wordt deze vragenlijst ingevuld door alle nieuwe ingeschrevenen (en geleidelijk aan ook door de "anciens", dankzij de medewerking van onze stagiaires en vrijwilligers), waardoor we een databank kunnen aanleggen die ons in staat stelt na te gaan welke jongeren welke activiteiten leuk vinden. Zo kunnen we hen nog altijd massaal, maar veel gericht informeren.

Sinds enkele maanden is de communicatiestrategie van Mentor dan ook uiteindelijk herwerkt als volgt:

- We blijven informatie uithangen in onze lokalen, maar we kondigen voortaan ook telkens enkele weken op voorhand de activiteiten aan via Facebook, zodat eventuele geïnteresseerden nog vragen kunnen stellen;
- De jongeren die vooraf hebben gemeld dat ze interesse hebben voor een bepaald type activiteit, worden enkele dagen voor de activiteit persoonlijk ingelicht via sms.

⁶ Foto's en video's alleen zichtbaar voor jongeren die "vriend" zijn van Mentor. Dat initiatief kon al snel op veel bijval rekenen omdat het een lacune opvult: vele jongeren willen immers graag de foto's zien die tijdens activiteiten gemaakt zijn.

3. OVERZICHT VAN ACTIVITEITEN: CONTINUÏTEIT, EVOLUTIES EN NIEUWIGHEDEN

3.1. Onthaal: opsplitsing ter optimalisatie van individuele afspraken, voorbereiding van activiteiten en onthaal zonder afspraak

De onthaalruimte, gelegen op de benedenverdieping van ons gebouw, is voortaan geopend van maandag tot vrijdag van 12:00 tot 17:30 uur (en woensdag tot 20:00 uur). Naast het feit dat deze ruimte sowieso al veel meer werd bezocht in de namiddag dan 's ochtends (wanneer de meeste jongeren naar school zijn), vloeit deze beperking van onze “vrije” openingsuren, voor bezoek zonder afspraak, ook voort uit de wens om elke dimensie van ons onthaal efficiënter te maken. Dankzij de indeling in enerzijds periodes wanneer ons educatieve team onmiddellijk beschikbaar is voor jongeren die zonder afspraak langskomen (van 12:00 tot 17:30 uur) en anderzijds momenten voor individuele afspraken of om toekomstige activiteiten voor te bereiden (van 9:30 tot 12:00 uur) hebben we de wachttijden verlaagd én de beschikbaarheid van het team voor al wie er langskomt verhoogd.

Wat de mogelijkheden van deze onthaalruimte betreft, die zijn vrijwel identiek aan wat er al werd gedaan: 4 computers (1 meer dan voorheen) met internettoegang, een keukentje om een kopje thee of een glas water te drinken (en soms koekjes te eten, naargelang wat we krijgen), een kickertafel, een speelhoek voor kinderen met speelgoed aangepast aan hun leeftijd, een divan, stoelen, een kast met enkele gezelschapsspelletjes, een tuin en een pingpongtafel. Dankzij deze elementen voelen de jongeren zich hier thuis. Ze kunnen gewoon toevallig langslopen en wat ontspannen, op adem komen of een praatje slaan in deze gezellige ruimte, waar vragen, behoeften en verlangens geuit kunnen worden.

3.2. Diverse basisdiensten

Voor alle mogelijke soorten administratie (voor school, voor het werk, voor de huur van een appartement, een juridische kwestie, enzovoort) krijgen de jongeren toegang tot een telefoon, een fax, een scanner, een kopieerapparaat en een printer.

Met of zonder afspraak kunnen ze ook computeradvies krijgen, of hulp vragen bij het opstellen van hun cv of een motivatiebrief. Het volstaat daarvoor om de persoon aan het onthaal aan te spreken (afwisselend een vrijwilliger, een stagiaire of een teamlid), die de jongere indien nodig in contact brengt met het educatieve team.

Twee keer per week organiseert Mentor-Escale een workshop ‘huisvesting zoeken’, met een luik vorming en een luik ondersteuning. In de loop van de week peilen het educatieve team en de maatschappelijk assistenten naar de behoeften van het publiek en ze geven die door aan een team van vrijwilligers. Zij kunnen dan op hun beurt de jongere leren hoe je een onderkomen zoekt (organisatie, internet gebruiken, welke vragen moet je stellen, welke argumenten kun je gebruiken), ofwel de jongere actief ondersteunen tijdens die zoektocht, bijvoorbeeld in het geval dat de jongere nog niet genoeg Frans spreekt om een volledig telefoongesprek te voeren.

3.3. Voedselbank

Mentor-Escale beschikt over een voorraad levensmiddelen afkomstig van De Voedselbank Brussel-Brabant (hoofdzakelijk via het Europees programma BIRB, en overschotten van supermarkten en de industrie).

Twee keer per week kunnen jongeren zonder enig inkomen er voedingswaren komen afhalen. Deze beperking tot een bepaalde categorie jongeren is er gekomen na de beslissing van het Europees programma BIRB om zijn activiteiten stop te zetten, en door de onzekerheid over de toekomst van de voedselhulp in Europa.

In de praktijk is deze voedselvoorraad bijvoorbeeld cruciaal tijdens de leemte die vaak valt tussen het moment dat de jongere het centrum verlaat en het moment dat een OCMW de toekenning van een uitkering goedkeurt.

3.4. Kookatelier

Het kookatelier, een grote gezellige samenkomst één keer per week, geeft de jongeren de kans om nieuwe gerechten te ontdekken, om hun kookkunsten aan te scherpen, om te tonen wat ze kunnen en zo opnieuw aan te knopen met bekende smaken, en om samen rond één grote tafel te zitten en te kletsen. Dat is niet alleen een uitgelezen moment voor ontmoetingen tussen de jongeren, maar ook voor toenadering tot het team, en het levert vaak informele gesprekken op die soms uitmonden in gestructureerdere initiatieven.

Dit jaar was de enige nieuwigheid aan het atelier dat het zodanig werd georganiseerd dat de taken duidelijker werden verdeeld onder een groter aantal leden van het team. Zo heeft elke werker de gelegenheid om de jongeren te mobiliseren die hij het beste kent, maar ook om zijn eigen specialiteiten te tonen, wat de variatie van de gerechten ten goede komt. Daarbij wordt altijd gestreefd naar een evenwicht tussen Belgische en exotische gerechten.

3.5. Sport, en sport aan de ULB

Dit jaar is het partnerschap met de ULB voortgezet en beschikken we over niet-naamsgebonden abonnementkaarten, zodat de jongeren verschillende sporten kunnen ontdekken. Deze sportsessies aan de ULB geven hun ook de kans om de Belgische studerende jeugd te ontmoeten.

Naast deze activiteiten heeft Mentor ook enkele zwemnamiddagen georganiseerd.

Tot slot heeft het nauwere partnerschap met Synergie 14 ertoe geleid dat onze jongeren kunnen meedoen aan het wekelijkse minivoetbaltoernooi dat deze vereniging organiseert.

3.6. Feesten

We hebben verschillende keren gezellig feestgevierd in de loop van het jaar. Wij willen dat Mentor geen kleurloze ruimte is, dus profiteren we van zulke gelegenheden om zowel de oorspronkelijke cultuur van de jongeren in de verf te zetten als hen Belgische en/of westerse tradities te laten ontdekken.

Ongeacht het thema bestaan zulke feesten uit verschillende ingrediënten: creatieve workshops voor klein en groot (grime, hoedjes maken, sprookjes ...), geschiedkundige voorstellingen, toelichting en evaluatie van de activiteiten van Mentor, een feestmaal, concert door jongeren die deelnemen aan de muziekworkshop en/of dansfeest ...

Zo hebben we al feestjes georganiseerd voor Nieuwjaar, na de examens in juni, voor Halloween, en ook een feest ter ere van het land Guinee. In 2014 zullen er nog feestjes volgen rond de thema's Afghanistan en België.

We hebben verschillende van onze partners uitgenodigd op die feestjes, om ontmoetingen en uitwisselingen te bevorderen: de Fedasil-centra NOH en CADE, Abaka, XL'J, Synergie 14, het pensionaat Jules Lejeune en verscheidene voogden.

4. SAMENWERKINGSVERBANDEN

Aangezien deze partnerschappen in aantal toenemen, hechter worden en tot gezamenlijke activiteiten leiden, dienen we het nu te hebben over de rest van de activiteiten die parallel lopen met het ontwikkelen van die partnerschappen.

4.1. Partnerschappen die gezamenlijke activiteiten mogelijk maken

Het project “Histoires croisées”

Dit project is uitgedacht in samenwerking met de dienst voor hulpverlening in open milieu (HOM) Samarcande⁷. Al een aantal jaren kunnen de jongeren in de muziekworkshop van Mentor-Escale in contact komen met muziek en een gevoel of een mening uiten door er een tekst over te schrijven, die de opvoeders van Mentor vervolgens op muziek zetten.

Deze workshop heeft geleid tot de opname van een cd in 2009, en twee videoclipps in 2011 en 2012, en valt nog altijd in de smaak bij onze jongeren. Omdat wij bepaalde jongeren de mogelijkheid wilden geven om verder te gaan, anderen te inspireren en hun stem te laten horen aan een breder publiek, hebben we in het kader van dit partnerschap een project ontwikkeld om niet alleen een nieuwe cd op te nemen, maar ook om radio-uitzendingen op touw te zetten die het lopende proces op de voet volgen en beschrijven, en waar jongeren kunnen toelichten wat hun drijfveren zijn om te schrijven en te zingen.

Workshop rond expressie

De regelmatige activiteiten van de workshop rond expressie, die altijd open is op afspraak, naargelang ieders beschikbaarheid (en waarvan overigens niet alle producties de cd van het project “Histoires croisées” hebben gehaald) draaien altijd op volle toeren.

Net zoals andere jaren verwelkomt de workshop talrijke jongeren om hen te ondersteunen bij het schrijven van liedjesteksten. Er worden ook cursussen ritme en zang gegeven aan geïnteresseerden, en er wordt samengewerkt aan instrumentale partijen om de zangers muzikaal te begeleiden.

⁷ Een HOM gespecialiseerd in het peilen naar de mening van jongeren, doorgaans via radioprogramma's die vervolgens op verschillende universitaire radiostations in België worden uitgezonden.

Wij verwijzen de jongeren ook door naar academies of zangverenigingen als ze hun talenten verder willen uitdiepen dan voor ons logistiek mogelijk is.

Ook het vermelden waard, zelfs al is het project uiteindelijk niet kunnen doorgaan, is dat we maandenlang ondersteuning hebben geboden bij het schrijven van een scenario voor een film (het fictieverhaal “Europa is helemaal geen paradijs”). De schrijver was een jongere die de illusies aan de kaak wilde stellen die tal van Afrikanen zich maken over Europa, via symbolische getuigenissen over de moeilijkheden die tal van nieuwe inwijkelingen in Europa ondervinden. Helaas — maar wel gelukkig voor hem— vond hij een baan die veel van zijn tijd in beslag nam, waardoor hij niet meer genoeg beschikbaarheid had om de film op te nemen. Maar in elk geval was dit een louterende ervaring, en misschien komt er nog een staartje aan.

Tot slot zijn we, nog altijd in de context van de toenemende partnerschappen, van plan om buiten de muren van Mentor te treden en de muziekworkshop te exporteren naar de Fedasil-centra. In 2014 zal een eerste “musicalstage” als testproject van start gaan in het begeleidingscentrum in Neder-Over-Heembeek en in het Klein Kasteeltje.

Samenkomsten met andere verenigingen

Het jongerentehuis XL'J, de vzw Synergie 14, de vzw Abaka en Mentor-Escale hebben samen een nieuw platform gevormd en komen bijna maandelijks samen, met het oog op drie doelstellingen:

- de opvoeders van de vier structuren in staat stellen hun toekomstige activiteiten, hun expertise en hun opportuniteiten te delen;
- de middelen van elke structuur ter beschikking van de andere stellen;
- samen (of met minstens twee leden van het platform) regelmatig activiteiten organiseren die mogelijk worden door de combinatie van de middelen en de knowhow van de verschillende partners.

Naast de specifieke activiteiten van één vereniging, waarbij de andere aanwezig waren als genodigden, heeft het platform in 2013 aanleiding gegeven tot:

Verschillende filmavonden met aansluitend debat. Een debat over verschillen en de voor- en nadelen ervan naar aanleiding van de film “Intouchables”, een debat over racisme na “American History X”, een debat over het Afrika van vroeger en nu na “The Last King of Scotland” en een lichtvoetiger debat om jongeren aan te zetten tot fietsen en tot het volgen van lessen fietsreparatie na de film “Premium Rush”, geleid door een vertegenwoordiger van de vereniging ProVélo.

Een sportdag in juli in het Ter Kamerenbos, waar de animatoren van elke vereniging hun knowhow tentoon konden spreiden: voetbal (met Synergie 14), boogschieten (met Mentor-Escale), *landart* en *tigh trope walking* (met XL'J). Dat alles met de fiets heen en terug, en de meest gemotiveerden ontdekten 's avonds nog de *roller parade* (met Abaka).

Een dagje aan zee in augustus met XL'J en Synergie 14, waar niet alleen werd gezwommen en gewandeld, maar ook werd gevliegerd en gejongleerd.

Het vakantiecamp van Mentor-Escale is deze keer samen met Synergie 14 georganiseerd en heeft ook geleid tot een samenwerking met het **jongerenhuis van Malmedy**, dat ons vriendelijk heeft uitgenodigd op een minivoetbaltornooi. Sindsdien volgen we ook hun activiteiten via Facebook.

Mentor is ook langsgedaan op de **“Jam Sessions”** georganiseerd door XL'J, waar de zangers in wording van Mentor andere muzikliefhebbers konden ontmoeten.

Mentor is ook samen met XL'J en Synergie 14 naar een **workshop fietsherstel** gegaan, georganiseerd door Abaka.

4.2. Partnerschappen die voorlichting, informatie en steun mogelijk maken

Het Sociaal Protestants Centrum is en blijft ons eerste aanspreekpunt wanneer jongeren de maximumleeftijd van Mentor bereiken, of als er twintigers zijn die de competenties van een maatschappelijk assistent nodig hebben.

De vzw Planning Familial de la Senne (Anderlecht) stuurt elk kwartaal twee medewerkers naar Mentor voor een praatgroep waar de jongeren het kunnen hebben over liefde, relaties en dies meer, met het oog op doeltreffende preventie en voorlichting.

5. BURGERSCHAPSWEEK

Van maandag 26 tot vrijdag 30 augustus hebben we een themaweek georganiseerd rond burgerschap, getiteld “*Cycle de formation: Regards croisés sur la citoyenneté*”.

Het doel van deze vormingscyclus was om de jongeren de beginselen bij te brengen van de Belgische samenleving en om ze “sleutels” aan te reiken om België beter te begrijpen en zich beter uit de slag te kunnen trekken in het dagelijks leven. Deze activiteit vereiste een zekere betrokkenheid van de jongeren, waardoor nieuwe leden van Mentor ook met anderen kennismaakten en zin kregen om geregeld naar onze lokalen terug te komen.

We wilden dat de jongeren hun kennis goed konden uitdiepen en kozen daarom voor een hele week dagelijkse opleidingen, in plaats van enkele sessies van een paar uur verdeeld over verschillende maanden.

De week werd verdeeld in vier grote thema's, één per dag:

- Samenleven met elkaar (waarden, zeden en gewoonten bij ons en elders, cultuurshock);
- België (politieke instellingen, burgerschap, sociale zekerheid);
- Het dagelijks leven (Belgische diensten, gezondheid, rechten en plichten);
- Scholing en opleidingen (de werking en mogelijkheden ervan).

Vrijdag werd er een zoektocht georganiseerd, “Meesters van de stad”, om de jongeren aan te zetten om het zoeken op internet onder de knie te krijgen, om te tonen dat ze dingen kunnen uitvlooien en om fysiek een reeks vooraf aangehaalde plaatsen te bezoeken. Daarbij werd hun zin voor oriëntatie en organisatie aangescherpt en leerden ze efficiënt het openbaar vervoer nemen. Deze dag werd afgerond met een diploma-uitreiking, gevolgd door een gezellig feest.

Elke dag bestond uit een theoretisch deel en een praktisch en/of ludiek deel. Zo zijn we op bezoek geweest in het Europees Parlement, bij Net Brussel en bij het departement onderwijs van de Franse Gemeenschap. Daarnaast hebben we een animator van de vzw Jeune Et Citoyen (JEC) ingeschakeld.

Deelname aan deze BurgerschapswEEK hebben we niet verplicht gemaakt voor de nieuwe jongeren, maar wel warm aanbevolen. Dat komt omdat sommige jongeren er niet aan konden deelnemen, hetzij omdat hun kennis van het Frans ontoereikend was, hetzij omdat het traject tussen hun opvangcentrum en Brussel te lang was, hetzij omdat het ging om jonge moeders die geen opvang vonden voor hun kinderen.

We hebben het aantal deelnemers tot 20 personen beperkt, en de plaatsen zijn al snel ingevuld geraakt. Concreet hebben 17 jongeren deelgenomen aan de opleiding, met gemiddeld een 15-tal aanwezigen per dag.

Voor de organisatie van zo'n grootschalige activiteit waren er talrijke overeenkomsten en vormen van ondersteuning nodig, maar er is ook een band door ontstaan tussen de opvoeders van Mentor-Escale en verschillende medewerkers van partnerorganisaties. Dankzij deze ontmoetingen zullen er in de toekomst nog Burgerschapsweken kunnen worden gehouden, en zullen we jongeren efficiënter kunnen doorverwijzen naar de diverse gemobiliseerde diensten.

Hebben meegewerkt aan deze eerste editie van de Burgerschapsweek:

- Mission Locale d'Ixelles (Elsene)
- Planning Familial de la Senne
- Actiris
- Bruxelles-Formation
- Info-Jeunes
- Droit des jeunes
- De bibliotheek van Elsene
- AIS Habitat et rénovation (Elsene)
- Gezondheidscentrum "Couleur santé"
- Vzw Jeune Et Citoyen (JEC)
- De Franse Gemeenschap
- Net Brussel
- ...

Naast deze instellingen hebben sommige jongeren ook kennisgemaakt met:

- Het Jubelpark
- Thurn en Taxis
- Het Maximiliaanpark
- De abattoirs
- Het Flageyplein
- Pêle-Mêle
- Het justitiepaleis
- Het Koninklijk Paleis
- De Kruidtuin
- De Beurs
- MIVB-kantoor Naamsepoort
- De interimkantoren op het Brouckèreplein
- Rogier
- Hallepoort en Vossenplein
- Kunst-Wet
- ...

PARI MENA, DE AFDELING VAN MENTOR-ESCALE IN NAMEN

In oktober 2012 zijn we gestart met een afdeling in Namen: PARI MENA. Het doel: het begeleidingsaanbod uitbreiden en ontsporing vermijden bij jongeren die begeleiding nodig hebben, en die geschoold zijn of al enigszins gevestigd zijn in de regio Namen.

PARI MENA staat voor *Parcours vers l'Autonomie et la Responsabilisation Individuelle des Mena* ("De weg naar autonomie en individuele responsabilisering van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen), maar de *pari* (FR: inzet) verwijst ook naar het inzetten op een nieuw project. Het was voor ons belangrijk om een afdeling te openen in Wallonië om te voorzien in de behoefte aan begeleiding van NBMV's in hun proces van verzelfstandiging, en het werd al snel duidelijk dat er een hoge vraag naar begeleiding was in Namen. In 2013 heeft het kleine team in Namen 31 jongeren begeleid.

Tijdens de eerste maanden van het jaar is de werking van PARI MENA hoofdzakelijk mogelijk gemaakt door sponsors en vrijwilligers. Tussen januari en mei 2013 heeft Aurélie Fieremans als vrijwilligster een tiental jongeren begeleid; de eerste uitdaging was ondersteuning bieden bij de zoektocht naar een onderkomen.

Onze doelstelling was van bij de start van het project ook om voet aan de grond te krijgen in het netwerk van verenigingen en instellingen in Namen: onze werking en de problematiek van de jongeren die we begeleiden voorstellen, de jongeren ondersteunen bij de opbouw van een eigen netwerk, hen onderdak helpen vinden. We wilden geen geïsoleerd eiland creëren. We wilden een open adviesdienst zijn en de risico's van afhankelijkheid van onze dienst vermijden.

In de lente van 2013 kwam stagiaire Marie Mulquin erbij, evenals maatschappelijk assistent Sébastien Bocket, die al enkele jaren ervaring heeft bij Mentor-Escale, en vanaf dan konden we van een team spreken.

Door de komst van Sébastien konden we meer jongeren opvangen. We hebben ook een kleine groepsas kunnen ontwikkelen. Door "blabla"-activiteiten (eerder informele en ludieke praatgroepen), uitstapjes, modules voor burgerlijke integratie, kookworkshops en dies meer is de groepsgeest gevormd, zijn banden gesmeed en werd het project dynamisch.

In de zomer van 2013 verkregen we de nodige subsidies om het project voort te zetten. Aurélie Fieremans kon in dienst worden genomen en in september 2013 ging Sébastien Bocket voltijds in Namen aan de slag. Zodoende telt het team in Namen nu 1,5 voltijdse equivalenten.

In november 2013 vonden we het belangrijk om de eerste verjaardag van de afdeling te vieren. De eerste stappen waren gezet en onze *pari*, onze inzet, had vruchten afgeworpen. Dat werd gevierd met het netwerk van Naamse verenigingen en instellingen, met de Brusselse collega's en met de jongeren.

HET TEAM

In 2013 bestond ons team uit:

In Brussel:

- **Voltijds bezoldigde personeelsleden:**

- een directrice: Bénédicte Adnet (vervangen door Elisabeth Parisis tijdens haar zwangerschapsverlof)
- vier maatschappelijk assistenten: Etetu Mekonen, Sébastien Bocket, Véronique Müller en Sarah Gödert
- een gespecialiseerd opvoeder: Yves Delbar
- een animator: Michaël Damman
- een sociaal begeleider: Brahim Miloud
- een administratief en financieel verantwoordelijke: François Muhire

- **Deeltijds bezoldigde personeelsleden:**

- een projectleidster: Dorothee Maréchal
- twee opvoedsters: Pernelle Taquet en Carine Vanderaa
- een maatschappelijk assistente: Sandra Tailhades
- een psychologe: Stefania Giagnorio
- een onderhoudsverantwoordelijke: Lucina De Guzman

- **Vrijwilligers:** Sommigen hebben meerdere uren per week het onthaal voor hun rekening genomen, anderen hebben geholpen met de studiebegeleiding of in andere specifieke domeinen (fondsenwerving, workshop rond huisvesting ...).

Hartelijk dank aan: Aurélie Fieremans, Aimée Van Vliet, Annick Van Den Poel, Caroline Arendt, Francesca Cipolla, Frederic van Zinnicq Bergmann, Gaultier Slonina, Hervé Oury, Jean-Paul, Jessica van Zinnicq Bergmann, Laurence Fromont, Lola Leclercq, Ludwig Lambeau, Lucie Mach, Michèle Rens, Miren Naude, Nathalie Pipart, Nathalie Zigrnad, Nayla Wiegand, Odile Troiano, Timothée Bres.

- **Stagiaires:** Christine Da Silva, Audrey Buob, Tugba Celik, Lousie Donneaux, Antoine Louyet, Anaïs Coutier, Omar Manek, Lola Leclercq, Nathalie Zigrand, Claire Despature, Lesly Cheyng, Chloé Allen, Benoit Samsoen en Suley Velay hebben onze werking ondersteund.

In Namen:

- een coördinatrice/maatschappelijk werkster, deeltijds in dienst sinds 2013: Aurélie Fieremans
- een maatschappelijk assistent, voltijds in dienst sinds september 2013: Sébastien Bocket
- een stagiaire maatschappelijk werk: Marie Mulquin
- vrijwilligers: Pauline Mulquin en Elise Fieremans, die geregeld het project hebben ondersteund.

VORMINGSPROCES

Het hele jaar door heeft het team zich gewijd aan permanente vorming en supervisie.

Supervisie

- Eén voormiddag per maand bespreken de teamleden samen met een externe supervisor de verschillende concrete situaties waar ze vragen bij hebben.
- Tegelijkertijd wordt de werkwijze binnen Mentor-Escale ter discussie gesteld om het werk van de supervisors te integreren en de resultaten ervan optimaal te benutten.

Vorming

Diverse opleidingen werden gevolgd door hetzij het volledige team, hetzij enkele teamleden, naargelang de vastgestelde behoeften. Deze supervisie en vorming heeft de teamleden nuttige hulpmiddelen en methoden aangereikt om hun manier van werken te verbeteren, en heeft ze de gelegenheid geboden om na te denken over hun dagelijks contact met het doelpubliek.

SAMENWERKING EN LOBBYWERK

Mentor-Escale werkt steeds samen met andere partners, zowel via de uitwisseling van informatie als in het kader van de begeleiding van een jongere of van de uitwerking van een project.

In 2013 hebben we, naast de samenwerking met de opvangcentra, LOI en voogden ook in rechtstreeks verband samengewerkt met o.a.:

- Abaka
- Het Sociaal Protestants Centrum
- Vzw Convivial
- CIRE
- Het OCMW van Vorst
- Vzw Dynamo
- Vzw Exil
- Vzw GAMS
- Habitat et Rénovation
- Logement Pour Tous
- Mission Locale d'Ixelles (Elsene)
- Vzw Planning Familial de la Senne (Anderlecht)
- Samarcande
- Sos Jeunes
- Synergie 14
- Le Bureau d'Aide Juridique
- XL'J
- Het OCMW van Namen
- HOM Passages
- De dienst voor jeugdhulp (SAJ) in Namen en in Brussel
- ADAS
- Het Centrum voor Interculturele Actie van de Provincie Namen

Bovendien zijn wij betrokken bij reflectie over beleidslijnen die in meer of mindere mate te maken hebben met de opvang van NBMV's, en we nemen deel aan initiatieven ter hervorming en verbetering van het huidige beleid.

- Mentor-Escale is lid van de **Raad van Bestuur van CIRE** (*Coordination et Initiatives pour et avec les Réfugiés et Etrangers*) en van **Vluchtelingenwerk**, de Nederlandstalige tegenhanger van CIRE.
- De vzw is sinds haar oprichting lid van het **Platform Kinderen op de vlucht**. Het Platform werd in 1999 opgericht op initiatief van enkele organisaties die zich bekommerden om NBMV's, en omvat vandaag een twintigtal verenigingen, met als hoofddoelen de uitwisseling van informatie, betere begeleiding van minderjarigen in het kader van de huidige wetgeving, en het formuleren van voorstellen tot wijziging van wetten, administratie en procedures. We zijn ook lid van het *Plateforme Mena* (NBMV-platform) in Namen.
- Mentor-Escale is tevens lid van de **Sociale Coördinatie van Elsene**, die meer dan 80 verenigingen uit Elsene samenbrengt.

VOOR MIJ IS MENTOR / PARI MENA ...

Tijdens onze jaarlijkse evaluatie vroegen we de jongeren om het volgende zinnetje aan te vullen:

Voor mij is Mentor / PARI MENA ...

“Toen het in het begin heel moeilijk was voor mij, heeft men mij geholpen met de mutualiteit en de gezinstoelagen, en ook om een appartement te vinden na het jaar dat ik in de transitwoning van Mentor-Escale kon verblijven. Dat heeft mij geholpen. Ze hebben voor mij ook een school gevonden waar ik kon leren lezen en schrijven. Ik raad jongeren in mijn situatie aan om naar Mentor-Escale te komen, want dat zal hen helpen.”

— Kadiatou, 18 jaar.

“Ik ben hier twee jaar geleden aangekomen. PARI MENA heeft mij geholpen om een onderkomen te vinden (...), men is er begaan met ons (...), men wil er weten hoe we het stellen. Ik mis mijn familie wel. Leven zonder familie, dat is heel moeilijk. Het was mijn moeder die me ertoe aanzette te vertrekken, om me te beschermen.”

— Nana, 17 jaar.

“Voor mij is Mentor-Escale heel goed, want Mentor heeft mij altijd geholpen. De mensen bij Mentor zijn heel aardig.”

— Hassibullah, 16 jaar.

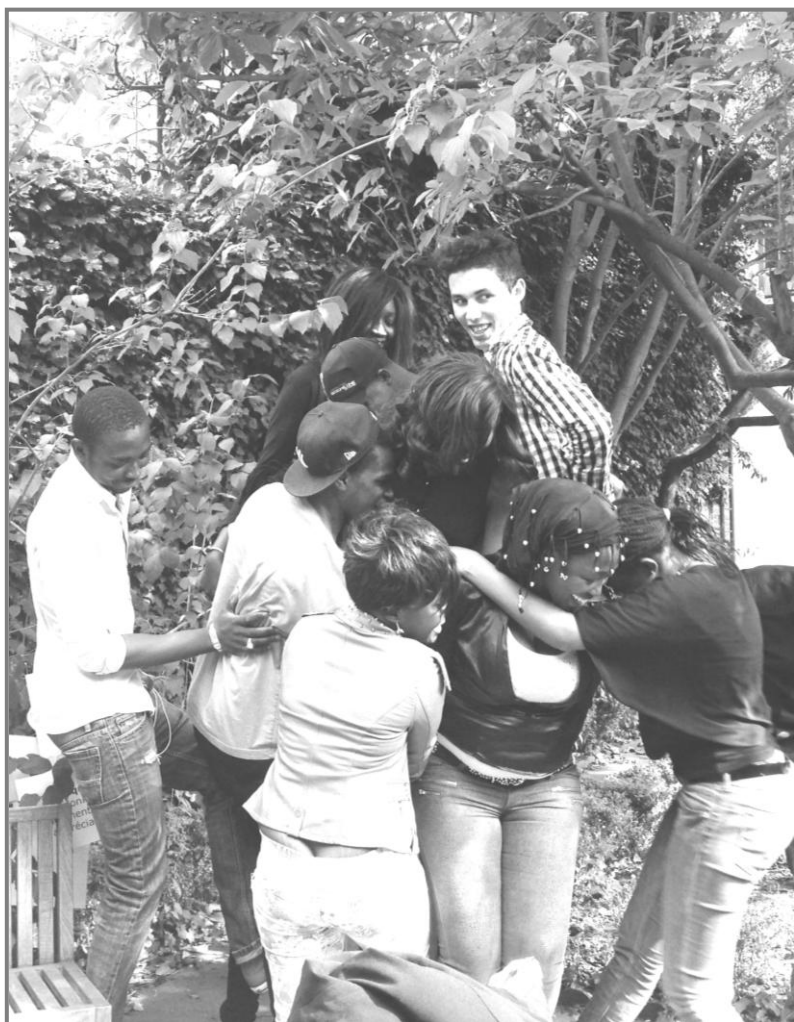
“Mentor is goed voor ons. Wij komen hier omdat we niet veel kennen hier in België. De maatschappelijk assistente heeft me alle wetten en regels in België uitgelegd. Daardoor heb ik geleerd om zelf administratieve stappen te ondernemen. Mentor-Escale is ook goed omdat je er telkens jongeren ontmoet met een andere achtergrond.”

— Ousseynou, 17 jaar.

“Bij PARI MENA heb ik geleerd hoe je een inwoner van Namen wordt.”

— Sayed, 17 jaar.

“Ik vind dat Mentor-Escale goed is en ik ben heel tevreden dat ik Mentor-Escale heb leren kennen. Het is een heel belangrijke plaats voor mij en vooral voor jonge mama’s. Ik heb Mentor-Escale graag en ik heb jullie allemaal graag.”

— Idiatou, 18 jaar.

“Toen ik de instelling moest verlaten, was het onbegonnen werk om een onderkomen te vinden. Het eerste probleem was dat ik geen Frans sprak. PARI MENA heeft mij echt geholpen: met mijn afspraken, met school, met huisvesting (...). Ik moest alleen zijn, mijn kamer schoonmaken, koken, werken voor school ... Het is lastig als je alleen bent. Maar als het niet goed gaat, ga ik langs bij PARI MENA.”

— Ziauddin, 16 jaar.

“Voor mij is Mentor-Escale heel goed, want ik ken hier niemand in Brussel en zij hebben mij geholpen met het OCMW, met school en met al mijn problemen. Bovendien zijn ze heel vriendelijk.”

— Mayin, 18 jaar.

“Ik heb Mentor ontdekt via mijn maatschappelijk assistente in het centrum van Rixensart, toen ik na vijf maanden nog altijd geen onderkomen had gevonden. Dankzij Mentor kon ik terecht in een transitwoning, en dat komt mij ook goedkoper uit, maar het huurcontract is wel maar voor één jaar. Ik ben heel tevreden over Mentor-Escale, want er is daar heel veel te doen, zoals het kamp, de activiteiten, woensdagavond allemaal samen koken en samen eten. Het appartement waar ik verblijf is goed, ik ben tevreden. Ik wil nog zeggen dat het personeel altijd ter beschikking staat om ons met van alles te helpen.”

— Moustapha, 18 jaar.